

POROČILA

SLOVENSKE FRANČIŠKANSKE PROVINCE SVETEGA KRIŽA

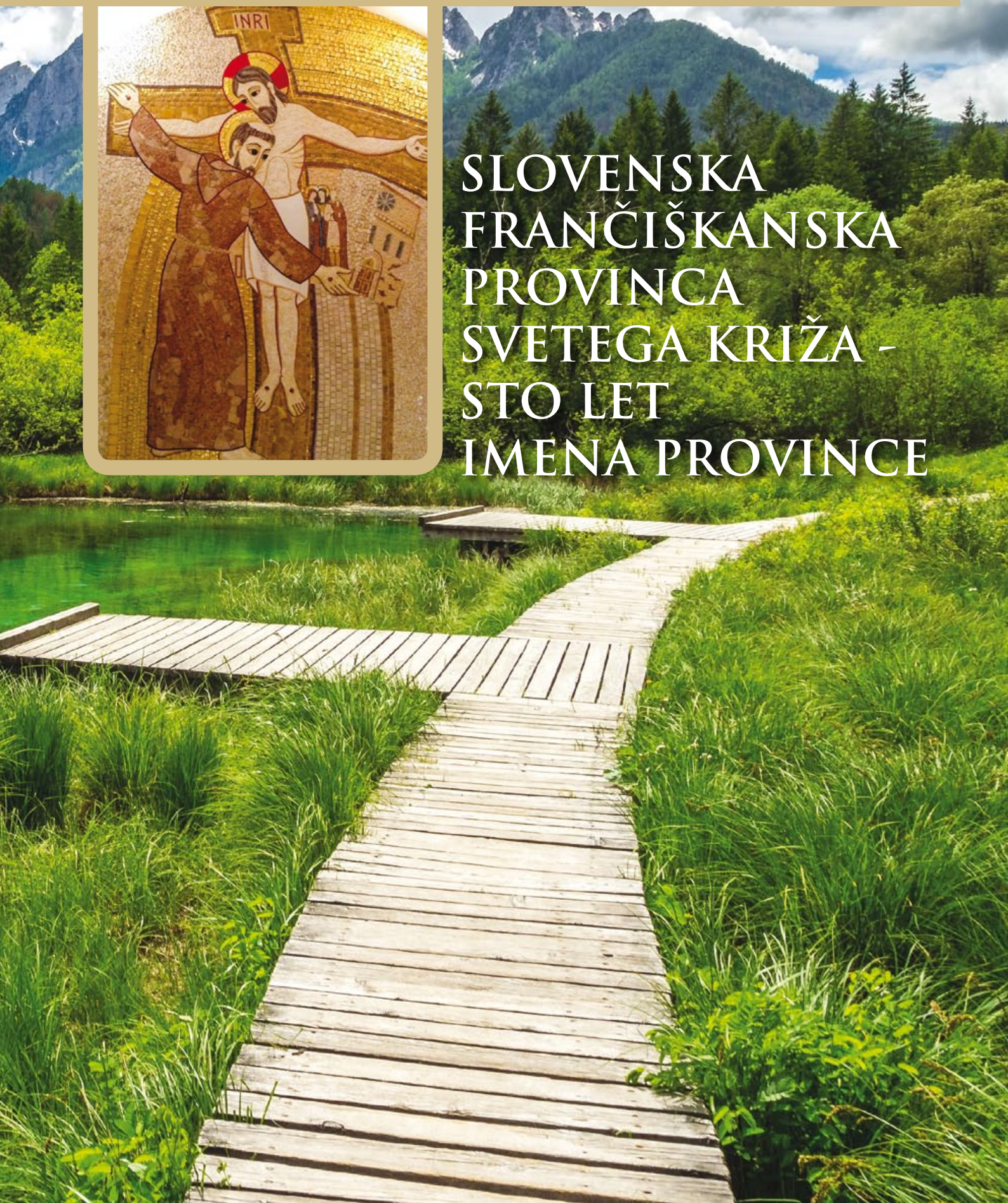

LETO 2019 • LXXII • ŠTEVILKA

1

SLOVENSKA
FRANČIŠKANSKA
PROVINCA
SVETEGA KRIŽA -
STO LET
IMENA PROVINCE

Iz provincialata

Smrt, kje je tvoje želo?	3
--------------------------	---

Iz generalne kurije

Učenci so se razveselili, ko so videli Gospoda	4
Kar je Gospodu všeč	7
Sporočilo generalnega ministra	
o tragediji v Christchurchu na Novi Zelandiji	9
Prinašalci sadov Evangelija	10
Praznovanja 800. obletnice Damiette so v polnem zamahu!	13
Tempo forte	14
Trajna formacija frančiškovih bratov v Sveti deželi	15
Počastitev 800. obletnice frančiškanske navzočnosti v Maroku	15
Organizacija Franciscans International	16
15M: stavka za podnebje	16
24 ur za Gospoda	17
7. natečaj za nagrado sv. Frančiška	17

Iz provincialata

Zapisnik 22. redne seje provincialnega definitorija	18
Zapisnik 23. redne seje provincialnega definitorija	19
Kjer je žalost, naj prinašam veselje	20
Obletnica 20 let spletne strani naše province	21

Iz življenja in dela samostanov

Iz »sanatorija« klošter Novo mesto	22
Poročilo iz Kamnika	26
Iz življenja našega samostana v Mariboru	28
Nova Štifa	29
Novice z Viča	30
Bratski obisk v Melbourneu	31

Teološki in pastoralni izzivi

Provincialni kapitelj 2019	32
Ob 100. obletnici današnjega imena province	34
Se bo zgodilo? ...	36
Velikonočna sveča	37
Spominjajmo se vrlih mož in njihovih imenitnih del	38
Slikar br. Ambrož Testen	39
Intervju: br. Ambrož Testen	40
Aleja astronautov v Vitanju	46

... In naj molijo za rajne.

+ P. Pavel Krajnik	47
+ Štefka Strgar	48

Poročila leto 2019 (LXXII) številka 1

Izdala: Slovenska frančiškanska
provinca sv. Križa
Prešernov trg 4
1000 Ljubljana

Ureja: p. Tadej Strehovec
Odgovarja: p. Marjan Čuden
Redni sodelavci: p. Darko Žnidaršič,
p. Krizostom Komar
br. Janez Papa

Grafična priprava: ZBF
Tisk: Demat d.o.o., Ljubljana

Smrt, kje je tvoje želo?

Kristjani verujemo v Boga, ki je stvarnik mesa; verujemo v Besedo, ki je postala meso, da bi odkupila meso; verujemo v vstajenje mesa, dovršitev stvarjenja in odrešenje mesa. Verujemo v resnično vstajenje tega mesa, ki ga sedaj nosimo. Medtem ko se seje v grob minljivo telo, vstaja telo, ki je neminljivo (prim. 1 Kor 15,42).

Zaradi Kristusovega vstajenja smrt nima zadnje besede. Živeti vstajenje, pomeni zaupati Gospodu, da lahko iz bornega kupčka moje resničnosti izvabi nebeški dragulj.

Z vstajenjem nas Bog približa k sebi. V Božjih očeh smo najlepši, najpomembnejši, najboljši v stvarstvu. Človek je vrh stvarjenja, je izpolnitev načrta ljubezni, ki je odtisnjen v vsakega od nas.

Velika noč je praznik življenja. Je praznik tega, da obstajamo. Čudovito je biti preprosto - človek in preprosto živeti. Čudovito je delati. Sanjati. Pustiti domišljiji prosto pot. Biti zadovoljen. Ko se pogledamo v luči Kristusovega vstajenja, se zavemo, kako je naš obstoj dragocen.

Vstali in življenje ljubeči Gospod nam govori: »Da živiš, ni bila tvoja lastna zamisel; in da dihaš, ni bila tvoja odločitev. Nikoli ne pozabi: nihče nima tvoje življenjske zgodbe in nihče ne veruje kot ti. Bogat si!

Tvoje bogastvo je v tem, da moreš živeti in da nihče na tem svetu ne živi takšnega življenja, kot ga živiš ti... Ostani svoboden - za svobodo si bil ustvarjen in odkupljen. Rad te imam v tvoji enkratnosti: vesel sem da si. Tvoje ime je za vedno zapisano na moji dlani.«

Jezus, naj tvoje vstajenje v nas prebudi hrepenenje po tebi, ki je resnično največje hrepenenje našega življenja. Včasih pozabimo nanj in vendar vemo, da je edino gibalno našega obstoja. Kar storimo, kar mislimo, kar izrazimo, v globini priteka iz hrepenenja po tebi. Prosimo te, da v nas zbudiš kipenje po tebi, kakor svetemu Frančišku.

Bratje, zapečatimo Jezusovo vstajenje v svojega duha in v vse svoje bitje. Poganjajmo svojega duha v višine, da nam zaradi medlosti vsakdana pečat ne bo zbledel in ga ne bo zdrobila tisoč in ena nepomembna malenkost! Pečat Kristusovega vstajenja je plačan s trpečo ljubeznijo, zato ga čuvajmo. Zaradi tega pečata je "naš pogum trpeti, preboleti temo, z novo silo živeti, z novo močjo!" (Srečko Kosovel).

Želim vam veselo alelujo!

p. Marjan Čuden

Učenci so se razveselili, ko so videli Gospoda

Jn 20,19-31

Velikonočno pismo generalnega ministra 2019

Dragi bratje, naj vam Gospod nakloni mir!

Letos bi vam rad posredoval sporočilo ob praznovanju 800. obletnice srečanja Frančiška Asiškega in egiptovskega sultana al-Malika-al-Kamila. Spomin na ta dogodek je za Cerkev in red izjemna priložnost, da razmislita in preučita odprti in spoštljivi dialog z islamom in seveda tudi z drugimi veroizpovedmi.

Vabim vas, da skrivnost Gospodovega trpljenja, smrti in vstajenja doživite z mislijo na to, kar sem o tej obletnici zapisal 7. januarja v pismu celotnemu Redu. Ta nas spodbuja, da opustimo strah in dobesedno odpremo vrata svojega duha in dovolimo Bogu, da deluje v srcih mož in žena dobre volje, ki se borijo za socialno pravičnost, moralno dobro, mir in svobodo v korist vseh (prim. *Nostra Aetate* 3).

Dovolite mi torej, da razmišljam o evangelijskem odlomku, ki ga bomo poslušali drugo velikonočno nedeljo. Opisuje prikazovanje vstalega Jezusa ne le peščici, ampak vsem učencem, ki so se »pod noč tistega dne, prvega v tednu,« kot pripoveduje Janezov evangelij (prim. Jn 20,19-31), zbrali v dvorani zadnje večerje. Odlomek opisuje dve prikazovanji, ki sta se zgodili v osmih dneh. Mislim, da nam bosta ta dva dogodka pomagala bolje razumeti rast veri, ne le v Tomaževe, ampak tudi vere vseh učencev, ki so imeli to čast, da so lahko vstalega Jezusa gledali na lastne oči.

Prvo prikazovanje:

Vrata hiše so bila iz strahu pred Judi zaklenjena.

Besede, ki jih srečamo na začetku odlomka, »pod noč tistega dne,« niso tam po naključju, ampak so del pripovednega sloga evangelista, ki v zgodbo rad vključi nasprotja iz narave. Lahko si predstavljamo slabo osvetljen prostor, kjer je težko prepoznati obraz drugega, celo obraz najbližjega. To bi lahko predstavljalo negotovost, malodušje in posledično strah, ki preveva zbrane. V strahu pred prihodnostjo, drugačnostjo,

nevarnostjo, spremembami, morda ob misli na izgubljenost, so njihova »vrata zaklenjena«. Ker so videli, kaj se je zgodilo z Jezusom na križu, so njihovi občutki popolnoma razumljivi. Morda potrebujejo čas, da to sprejmejo, ali pa spodbudo, da bi si zaželeli svobode, da bi šli ven na svetlobo, da bi spremenili ta prvi dan v tednu, ki se končuje, v trajno hvaležnost za novo upanje, ki ga še ne vidijo. Znamenje zaprtih vrat predstavlja zelo človeško željo po ohranjanju tiste malo varnosti, ki jo ima, in tudi po ohranjanju samega sebe.

Jezus je prišel in stopil mednje.

Ne želim zaiti v teološke ali eksegetske razprave o tem, kako je bil Jezus videti, ko je šel skozi zid s svojim edinstvenim telesom, ampak bom razmišljal o tem, da je lahko s svojo močjo »vstopil« v tisti prostor, čeprav so bila vrata zaprta. V tem in tudi v mnogih drugih dogodkih lahko vidimo pripovedno strategijo, in sicer zasuk zgodbi, oziroma spremembo okoliščin, ki je po navadi delo Božjih rok. V našem besedilu Jezus spregovori besede: »Mir vam bodi!« jim pokaže roke in stran, nato pa evangelij pove, da sta se žalost in strah, ki sta vladala med učenci, spremenila v veselje, ko so videli Gospoda (v. 20). To čudovito besedilo prikazuje nekakšen načrt za človeka, ki se odpravi na versko pustolovščino. Jezus bi lahko za svoje prikazovanje izbral kakšno drugo priložnost in druge okoliščine, vendar je izbral trenutek, ko je bilo učence strah, enega od njih, Tomaža, pa ni bilo poleg. Prav on bo eden osrednjih likov naslednjega odlomka, zato bi se rad ob drugem Jezusovem prikazovanju za trenutek pomudil pri njem.

Drugo prikazovanje:

Minilo je osem dni! Zakaj je moralo miniti toliko časa? Zakaj Jezus ni v najkrajšem možnem času razpršil vseh Tomaževih dvomov in odpravil njegovo negotovost, ki se je vzbudila v njem ob besedah: »Gospoda smo videli!«? Ime Tomaž pomeni brat

Umetniško delo: Raphael, Kristusovo vstajenje, 1499-1502. Olje na lesu, 56,5 × 47 cm. Zbirka: Museu de Arte de São Paulo Assis Chateaubriand. Darilo: Walther Moreira Salles in Elisa Moreira Salles, Leão Gondim de Oliveira, Hélio Muniz de Souza, Gastão Bueno Vidigal Filho, Francisco Matarazzo Sobrinho, João di Pietro, Brasília Machado Neto in Diários e Emissoras Associados, 1958. MASP.00017. Fotografija: João Musa

Prot. 108866

dvojček. *Didymus* je grška beseda, s katero je evangelist prevedel aramejsko besedo *ta'oma'*. V ozadju te prevajalske besedne igre je teološki cilj, kot se pogosto izkaže v tem četrtem evangeliju. *Didymus* pomeni dvojček in dvojček je dvojniki, ki je podoben drugemu. V besedilu Tomaž igra vlogo, za katero sta značilni dve stvari: poln je dvomov, ki se kasneje razpršijo, ko sreča Gospoda. Hkrati je tudi naš dvojniki, ker nas neposredno predstavlja v zgodbi. On je tisti, ki se lahko sreča z vstalim Gospodom v našem imenu, iz oči v oči, po pripetljaju, s katerim izrazi nevero, nato pa izpove največjo vero, kar jih je zabeleženih v Janezovem evangeliju: »*Moj Gospod in moj Bog*«. Tomaž je videl Jezusove rane in se jih dotaknil. Besedilo govori o ranah od žeblijev, telo Vstalega Kristusa je namreč zaznamovala boleča zgodba, ki se je končala s smrtjo. Tomaž je torej naš dvojček, dotika se ran na Jezusovem telesu in ne priznava le tega, da je Jezus popolnoma zdrav, ampak da je sam Bog.

Zgodba o bolečini in smrti se ponavlja, kadar ljudje ne morejo priznati drugačnosti in bogastva raznolikosti. Zgodovino je zaznamovala prevladujoča miselnost, ki je Božje ime izrabljala, da se je okrepila in se imela za vir absolutne resnice o Bogu, celo napadala je in ubijala, da bi ubranila svoj doktrinalni položaj. To je bil dramatični scenarij srednjega veka, ki je videl spopade z islamsko vero, na žalost pa smo lahko temu priča še danes v nekaterih državah, kjer ne spoštujejo manjšin.

Poslušajmo svetega očeta Frančiška.

Mnogi najbrž mislijo, da se takšno razmišljanje oziroma pomenljivi pristopi, za katere sta se odločila Cerkev in papež Frančišek, ne ujemajo s trdo resničnostjo, kakršna je še danes v državah, kjer sobivajo kristjani in muslimani. Nekateri menijo, da sta govor o dialogu in izkazovanje odprtosti za morebitno srečanje znak slabosti in zanikanje naše identitete. Papeža Frančiška v nekaterih delih Cerkve ostro kritizirajo zaradi njegove odprtosti do drugih veroizpovedi, češ da to slabi podobo in ugled Cerkve in kristjanov na splošno.

V zvezi s takšnimi mnenji bi želel samo potrditi, da je preprosta gesta povezovanja in odprtosti močnejša, zgovornejša, učinkovitejša in bolj preroška od želje po lastni promociji, ki pogosto temelji na ego-centričnosti.

Ko je sveti oče pred kratkim govoril o svojem potovanju v Maroko, je potrdil, da se nam ni treba bati razlik med različnimi verami, bati pa bi se morali pomanjkanja čuta za bratstvo med različnimi verami (splošna avdienca, 3. april, Trg Svetega Petra). Kot veste, se je sveti oče želel dejavno vključiti v

praznovanje 800. obletnice srečanja Frančiška in sultana al-Malika al-Kamila, in to potovanje, tako kot potovanje v Združene arabske emirate, to jasno izpričuje. Prepričljiv poziv k dialogu in izgradnji odprte, pluralne in razumevajoče družbe ter naš odgovor na hudo migracijsko krizo sta bila v središču njegovega sporočila. Papež je odločno pozval k skupni hoji po poti, na kateri bomo premagali napetosti in nespoznanje, tako da se bomo odprli duhu plodovitega in spoštljivega sodelovanja. (prim. govor svetega očeta: srečanje z Maročani, oblastmi, civilno družbo in diplomatskim zborom, 30. marec 2019)

Zato bi vas, dragi bratje, rad povabil, da letos veliko noč doživite v luči tega pomembnega dogodka. Res je, da lahko kaj takega, kar je predlagal papež, s seboj prinese določeno tveganje ter vzbudi strah in negotovost, kar so doživljali tudi apostoli v dvorani zadnje večerje za zaprtimi vrati. Papež pa nas v okrožnici opogumlja z besedami: »raje imam 'obtolčeno Cerkev, ki je ranjena in zamazana, ker je šla ven na ceste, kakor pa bolno Cerkev, ki se zaradi svoje zaprtosti in lagodnosti oklepa lastnih varnosti'« (EG 49). K temu želim povabiti vse svoje redovne brate, ljubljene sestre klarise in frančiškanke brezmadežnega spočetja ter vse može in žene dobre volje, ki jih nagovarja duhovnost asiškega svetnika. Pojdimo naprej, srečajmo se z drugačnim, odprimo vrata, da bo zavel svež zrak, diha Duha (prim. Jn 20,22), ki nam želi odpreti oči za resničnost, ki je nova in neverjetno zanimiva. Tega ne imejte za znak slabosti ali zavračanja naših prepričanj, ampak vedite, da tako pluralen svet, kakršen je naš, nujno potrebuje zgovornih in preroških znamenj, ki bodo ljudi vabila k zdravemu in omikanemu sobivanju.

Asiški ubožec je bil znamenje svojega časa in je to še danes, osem stoletij kasneje. Mislim, da se ne moremo zadovoljiti le s praznovanjem spomina na takšen dogodek, če se naše srce ne odpre za izkušnjo bližnjega. Letošnjo pasho bomo torej doživeli, kot predlaga Janezov evangelij. Ta ne zanemarja strahu in želje po tem, da bi iz strahu zaklenili vrata, in nam pove, kako lahko Kristusovo vstajenje našo žalost spremeni v veselje (prim. Jn 16,16) in naš strah v pogum, da bomo lahko z besedo in življenjem izpričevali, da je Jezus vstal in da je naš Gospod in naš Bog (prim. Jn 20,28).

Želim vam blagoslovljeno in veselo veliko noč!

***Rim, 14. aprila 2019
Na cvetno nedeljo***

**Br. Michael Anthony Perry, OFM
Generalni minister in služabnik**

Kar je Gospodu všeč

(FnpVod 16,8)

Pismo generalnega ministra Reda manjših bratov ob 800. obletnici srečanja sv. Frančiška in sultana al-Malik al-Kāmila

*Dragi bratje Reda manjših bratov,
vsi bratje, sestre in prijatelji naše
frančiškanske družine,
in vsi muslimanski bratje in sestre,*

naj vam Gospod nakloni svoj mir!

Pred osemsto leti je naš serafinski oče sveti Frančišek odplul proti Egiptu in si končno izpolnil dolgoletne sanje o tem, da bi srečal muslimane. Prišel je v tabor križarske vojske, med zahodne kristjane, ki so se v dolgih letih oznanjevanja svete vojne in govora o njej, naučili muslimane zaničevati. Prav tisti muslimani so imeli veliko razlogov, da bi bili do Frančiška zaničljivi, pod predpostavko, da je tudi on, tako kot večina križarskega tabora, njihov sovražnik in ne nosilec miru. Danes praznujemo tisto, česar tedaj nihče ni mogel predvideti: da je človek, poln Svetega Duha, brez vsakršne lastnine in neoborožen prečkal bojno črto in prosil za srečanje s sultanom. Muslimanski voditelj ga je prijazno sprejel, mu nudil gostoljubje, Frančišek pa je po obisku na novo razmislil o poslanstvu manjših bratov. Nato se je varno vrnil v domovino. Srečanje s sultanom se ga je tako dotaknilo, da je izdelal novo, ustvarjalno vizijo za svoje brate o tem, kako bi lahko šli med muslimane, o tem, kaj bi bratje lahko storili in rekli »kar je Gospodu všeč« (*quae placuerint Domino*, FnpVod) 16,8). Obletnica Frančiškovega srečanja z al-Malikom al-Kāmilom leta 1219 v Damietti nas vabi, da se znova vprašamo, katere besede in dejanja bi lahko bila v današnjem pluralnem in zapletenem svetu všeč Bogu.

Ker Cerkev prepozna znamenja časov (Mt 16,3), vedno bolj poudarja, da je medverski dialog bistveni element poslanstva današnje Cerkve. Drugi vatikanski koncil je pozval kristjane, naj delujejo »z razumnostjo in ljubeznijo v pogovorih in v sodelovanju s pripadniki drugih religij kakor tudi v izpričevanju svoje vere in krščanskega življenja« (Izjava o razmerju Cerkve do nekrščanskih verstev, 2). Koncil je predvsem učil, da Cerkev na muslimane gleda »s spoštovanjem« in kristjane pozval, naj z muslimanskimi brati in sestrami skupaj nastopajo v pospeševanju socialne pravičnosti, moralnih vrednot ter miru in svobode za vse

ljudi (prim. Izjava o razmerju Cerkve do nekrščanskih verstev, 3). Sveti Janez Pavel II. je to poslanstvo dialoga nadaljeval v službi rimskega škofa, zlasti tedaj, ko je poklical verske voditelje sveta v naš duhovni dom, Assisi, da bi bili tam priča nadnaravnemu miru. Za tiste, ki so se zbrali, da bi molili za mir, so »trajni nauk Assisija« predstavljali Frančiškova »krotkost, ponižnost, globok občutek za Boga in zavezanost služenju vsemu« (Janez Pavel II., govor v Assisiju, 27. oktober 1986). Tudi papeža Benedikt XVI. in Frančišek sta povabila verske voditelje, naj poromajo v Assisi in tam molijo za mir, papež Frančišek pa je omenil tudi posredovanje Ubožca med svojim potovanjem v Egipt in molitev za to, da bi kristjani in muslimani v resnici klicali drug drugega bratje in sestre in živeli v prenovljenem bratstvu pod soncem enega milostnega Boga (papež Frančišek, govor na mednarodni mirovni konferenci, 28. april 2017). Torej je univerzalna Cerkev tista, ki poziva frančiškansko družino, da poživi svoje medversko bratstvo v miroljubnem duhu našega serafinskega očeta. Cerkev nas poziva, da obeležimo pot sv. Frančiška v Egipt, ki je temeljni trenutek naše zgodovine, znova odpremo srca za preobrazbo, ki jo je doživel asiški svetnik, smo sopotniki muslimanov in ljudi vseh ver na njihovi poti, graditelji civilizacije in kar je najpomembnejše, bratje in sestre, kot otroci Abrahama, našega očeta v veri.

Našo frančiškansko družino bi rad spodbudil k praznovanju te obletnice kot trenutka, v katerem lahko luč evangelija odpre človekovo srce in ta vidi Božjo podobo v osebi, na katero gleda s strahom in nezaupanjem, ali še huje, ki naj bi jo sovražil. V ta namen smo pripravili veliko gradiva, ki bo vsem tistim, ki jim je to srečanje v navdih, pomagalo pri primerenem praznovanju. Temu pismu so priložene tudi priprošnje. Uporabljajte jih med branjem brevirja vse praznično leto, po potrebi pa tudi ob različnih drugih

priložnostih. Generalna kurija bo aprila izdala spletno knjižico z informacijami, ki jo je pripravila Posebna komisija za dialog z islamom, v kateri boste našli zgodovinsko ozadje, frančiškanske in muslimanske poglede na srečanje in drugo gradivo za obeleževanje srečanja v Damietti. Naše bratstvo v Istanbulu, skupnost bratov, ki se v glavnem posvečajo ekumenskemu in medverskemu dialogu, bo oktobra gostilo srečanje bratov, ki delajo v pretežno muslimanskih državah. Papeška univerza Antonianum je v času prazničnega leta prav tako v več različnih državah pripravila več javnih prireditev. Ne glede na to, kako boste sodelovali, v akademski ali pastoralni razsežnosti, bi vas rad spodbudil k dejavnemu sodelovanju pri teh in drugih dogodkih, in pri ustvarjalnem razmisleku o tem, kako bi lahko vaša lokalna skupnost obeležila srečanje v Damietti v luči konkretne resničnosti.

Ta obletnica je edinstvena priložnost za sodelovanje med različnimi vejami frančiškanske družine. Številni bratje, sestre in učenjaki frančiškanskega gibanja in zagovorniki muslimansko-krščanskega dialoga so pripravili publikacije, ki jih bodo izdali v času praznovanja obletnice. Vabim vas, da si v tem letu vzamete čas za preučevanje le-teh in razmislek o tem, kako bi lahko pogum in odprtost do Duha, ki smo ju v delti Nila videli pred davnimi časi, na novo zaživela v vas. Generalna kurija bo z veseljem posredovala novice o takšnih prizadevanjih za izgradnjo mostov medverskega razumevanja, zato vas prosimo, da nas obvestite o dogodkih in pobudah za praznovanje obletnice srečanja v Damietti v svoji skupnosti in v različnih enotah manjših bratov.

Živimo v času, v katerem imajo ljudje različnih veroizpovedi korist od tega, da demonizirajo muslimane in v drugih vzbujajo strah pred njimi. Poleg preučevanja in molitve v zvezi s temami srečanja in dialogom, bi Franciškove privrženice, ki z islamom še niso imeli veliko osebnega stika, rad spodbudil, da si priključijo v spomin izkušnjo našega ustanovitelja. Naredijo naj preprost in konkreten korak: spoznajo muslimana. Spoznajte muslimana ali muslimanko, ne le ob čaju ali vljudnostnih frazah. Svojega muslimanskega prijatelja

povprašajte o tem, katera izkušnja Boga ga nagovarja, in mu pokažite ljubezen, ki jo je Bog po Kristusu izlil v vaše srce. Čeprav je 2. vatikanski koncil vztrajal, da muslimani skupaj z nami »častijo edinega, usmiljenega Boga« (Lumen Gentium 16), je žalostno, da mnogi vztrajajo v tem, da je dialog med kristjani in muslimani nemogoč. Veliko sodobnikov sv. Frančiška in sultana se je s tem strinjalo, ker so videli zgolj spore in soočenja med kristjani in muslimani.

Frančiškov in sultanov zgled pričata še o drugi možnosti. Ne moremo več trditi, da je dialog z muslimani nemogoč. Videli smo ga v preteklosti in še vedno ga videmo v življenju mnogih frančiškanov in njihovih muslimanskih bratov in sester, ki z iskrenimi in ljubečimi srci delijo darove, ki jim jih je dal Bog, vsakemu v njegovi veri. Zvestoba Frančiškovi viziji vključuje ponižno razdajanje. Resnično krščanski dar, ki ga moramo deliti z muslimanskimi brati in sestrami, ni zgolj ponižen kristjan, ampak tudi doživetje ponižnega Boga. Frančišek, ki mu v njegovem času ni bilo enakega, je Boga slavil z besedami: »Ti si ponižnost« (Hvalnica Bogu najvišjemu 4) in govoril o Božji »vzvišeni ponižnosti« in »ponižni vzvišenosti« (FPre 27). Kristjan, ki s srcem išče Boga, se umiri v ponižnosti jaslic in križa, ki sta znamenji Boga, ki se je iz ljubezni do nas ponižal k nam, da bi nam služil. Frančišek nas vabi, naj se ta Božja ponižnost v nas odraža v odnosu do tistih, ki jih srečamo, tako da naredimo prvi korak v služenju in v ljubezni. Poleg tega nas zvestoba Frančiškovi viziji kliče k sprejemanju verskih prepričanj in vernikov drugih verskih tradicij z *veliko spoštljivostjo* (Generalne konstitucije OFM, čl. 93.2; 95.2), s srcem in umom, odprtimi za Božjo navzočnost v takšnem srečanju.

Zavedam se, da se nekateri v frančiškanski družini, ki živijo v manjšinah v rodni deželi ali v deželah, ki so jih sprejeli za svoje, znajdejo v političnih in konfesionalnih sporih in občutijo grožnjo nasilja, podobno kot danes veliko ljudi v deželi, ki jo je Frančišek obiskal. V nekaterih državah kristjani in muslimani družno trpijo sredi družbene nepravčnosti in politične nestabilnosti. Vabim vas, da razmislite še o enem

imenu, ki ga je Frančišek uporabil v Hvalnici Bogu najvišjemu: »Ti si potrpežljivost« oziroma kakor muslimani imenujejo Boga: Yā Ṣābur – »O potrpežljivi!« Tudi Frančišek se je naučil kreposti potrpežljivosti v svojem služenju gobavcem, med napornimi potovanji in v težnjah, ki jih je opazil v Redu ob koncu svojega življenja, ko so njegovi lastni bratje opustili nekatere ideale, ki jih je cenil. Frančišek je veliko razmišljal o potrpežljivi ljubezni, ki jo je Kristus izkazal v svojem trpljenju, in sčasoma prišel do sklepa, da je potrpežljivost lastnost usmiljenega Boga. »Ti si potrpežljivost.« Bog ima načrt, ki ga ne poznamo, in drami srca žensk in moških na nam neznane načine. Frančišek ni mogel razumeti Božjega načrta za tiste, ki Jezusa niso sprejeli za Gospoda in niso hodili za njim. Uteho je našel v molitvi, s katero je hvalil tudi Božjo potrpežljivost. Naj Bog vsem nam nakloni milost potrpljenja, ko se učimo skupnega življenja.

Muslimanskim bratom in sestram naj povem, kako toplo je nam frančiškanom pri srcu, ko se spominjamo gostoljubja, ki ga je naš sveti oče prejel, ko je bilo njegovo življenje v nevarnosti. Zanimanje, ki so ga mnogi muslimani pokazali za praznovanje te obletnice, je dokaz za to, da si želimo miru. Ta želja pride na dan vedno, ko musliman pozdravi tovariša v veri. Molim za to, da bi letos poglobili bratski odnos, ki nas povezuje v odnosu do istega Boga, ki je ustvaril vse stvari v nebesih in na zemlji, in da bi se ta vez ohranjala še veliko let. Bog nas bi lahko ustvaril popolnoma enake, vendar nas ni (Al-Shūrā 42.8). Z vašo pomočjo si frančiškanski bratje in sestre želijo pokazati svetu, da kristjani in muslimani lahko živijo drug ob drugem v miru in harmoniji.

Na koncu nikakor ne smemo pozabiti, da je bil zgled sv. Frančiška življenje nenehnega spreobračanja. Kot mladeniču so se mu gobavci gnusili, a v dejanju usmiljenja se je njegovo srce spreobrnilo in »se mi je to, kar se mi je zdelo zoprno, spremenilo v sladkost« (FOp 3). Tisti trenutek, začetek Frančiškovega spornega življenja, je tesno povezan s srečanjem v Damietti leta 1219. Frančiškovo srce se je nekoč že odprlo ob gobavcih in ko se je znašel pred muslimanom, ki naj bi ga sovražil, se je to znova zgodilo. Svetopisemski poziv k spreobrnenju (heb., *shuv*; aram. *tuv*) se odraža v ukazu iz Korana, ki se vedno znova ponavlja, in sicer, naj se človek obrača k Bogu (*tūb*), naj preprečuje zlo z dobroto in dejanji dobrotelčnosti do najbolj ranljivih članov družbe. Današnji verniki so, ne glede na to, kako imenujejo svojega Boga in kako ga častijo, prav tako poklicani k pogumnim dejanjem in odpiranju svojih src. V času, ko se na svetu s težavo poraja medversko razumevanje, naj nam naš ponižni, potrpežljivi in usmiljeni Bog kaže, katera dela in besede so mu najbolj všeč.

Rim, 7. januarja 2019

*Mir in dobro,
br. Michael A. Perry, OFM
Generalni minister in služabnik*

Prot. 108704

Sporočilo generalnega ministra o tragediji v Christchurchu na Novi Zelandiji

V imenu Reda manjših bratov želim izreči iskreno sožalje in družinam in prijateljem vseh, ki so bili danes tako nasilno umorjeni, muslimanski skupnosti Christchurch in Novi Zelandiji ter neštetim ljudem po vsem svetu, ki žalujejo za njimi. Z njimi sem v molitvi.

Pred takšnim nerazumnim sovraštvom in nedoumljivo bolečino ponavljam besede, ki jih je danes izrekel naš brat p. Michael Calabria, predsednik Posebne komisije za dialog z islamom in direktor Centra za arabske in islamske študije na univerzi Sv. Bonaventura (ZDA):

»Po tragičnih napadih na muslimansko skupnost v Christchurchu na Novi Zelandiji želimo izraziti globoko žalost za tistimi, ki so umrli med molitvijo. Molimo, da bi jim bil Bog usmiljen sodnik in tolažba njihovim družinam in prijateljem. Kot je zapisano v suri Jasin (36.12): 'Resnično bomo dali življenje mrtvim.«

Z vero v Boga, čigar ljubezen je neskončna, čigar usmiljenje brezmejno in čigar pravičnost je nedvomna, vas prisrčno pozdravljam,

*Vaš brat in služabnik,
br. Michael A. Perry, OFM
Generalni minister*

Prinašalci sadov Evangelija

Kako lahko prinašamo sadove, prvi del

Uvod

Vemo, da je Jezusovo glavno poslanstvo, zaradi katerega je prišel na svet, kateremu je posvetil svoje življenje in za katerega je umrl, BOŽJE KRALJESTVO, oziroma kot pravimo danes, VLADAVINA BOGA. To je načrt, ki je bil v Bogu že v začetku in se je razodel v Jezusu Kristusu, ki ga je sprejel za svojega.

Ta projekt vladavine Boga bi lahko imenovali *Missio Dei, missio spiritus sancti*, ki ga je dal Cerkev, katere edino poslanstvo je nadaljnja izgradnja in krepitev vsega, kar je naklonjeno kraljestvu, in zavračanje vsega, kar mu nasprotuje.

Kot vemo, je Jezus pokazal na ta načrt z vsem svojim bitjem, učenjem in dejanji. Z vsem bitjem je bil predan oblikovanju tega projekta, ki je projekt življenja, sprave, sočutja, ljubezni, solidarnosti in osvoboditve.

To poslanstvo oznanjevanja, predstavljanja, prepoznavanja in izgradnje kraljestva kot skupnosti in v skladu z dokumenti Drugega vatikanskega koncila (predvsem dokumentov *Gaudium et Spes*, *Ad Gentes in Nostra Aetate*) opravljamo po treh dejavnostih, ki so tesno prepletene: oznanjevanje, solidarnost in dialog. Nobena ni manj ali bolj pomembna od drugih dveh. Vsa so namenjena celostnosti človeka, stvarstvu in vsem ljudem v njihovih okoljih, celotnemu človeštvu, njegovim raznolikim kulturam in situacijam. Vsak vidik vključuje druga dva, ker ni oznanjevanja brez solidarnosti in dialoga ali dialoga brez solidarnosti in oznanjevanja ali solidarnosti brez oznanjevanja in dialoga. V preteklosti smo govorili o izvajanju v načrtu solidarnosti kot »*preparatio evangelico*«. Danes vemo, da je vse to evangelij in da je dobro, kakršne bi morale biti vse VESELE NOVICE.

Vsaka celina (»*Ecclesia in ...*«) si razlaga to trojno nalogo v skladu s svojo resničnostjo.

Tri razsežnosti evangelizacije je nemogoče ločevati. Inkulturacija, dialog, osvoboditev, pravičnost, solidarnost so del edine naloge poslanstva: navzočnost vladavine Boga med našimi ljudstvi in v naši deželi, v zaupnem odnosu bratstva med vsemi bitji.

Te razsežnosti, ki včasih dajejo prednost enemu vidiku, drugič drugemu, morajo biti vedno navzoče v

našem poslanstvu. In to je nedvomno tisto, kar počnete na tej celini, ko včasih dajete prednost oznanjevanju (ki se začne z navzočnostjo, ki nas »naredi za enega od mnogih«) in nadaljujete z drugimi vidiki oznanjevanja. Včasih krepite solidarnost v organizaciji občestva za zaščito življenja, dostojanstva in pravic ljudi in stvarstva, drugič delate za pravičnost in mir. Ob drugih priložnostih pa krepite dialog (ki se začne kot dialog življenja in konča v dialogu duhovnosti proti medsebojnemu bogatenju).

Kako lahko prinašamo sadove

Obstajata dva temeljna načina, kako prinašati sadove:

A. Biti kot cev

B. Biti kot goba

Kot cev, ki prevaja sredstvo, ki prenaša material, s tem, da malo ali nič od tega materiala ne prežame nosilca ali preide skozenj. Cev dovoli vodi, da prehaja skozi njo, a malo ali nič ne prodre skozi samo cev.

Goba je po drugi strani prežeta s tekočino, v katero je potopljena ali vržena. Zadrži velik del tekočine in se malo po malo prenaša. Postane vodnjak, iz katerega teče.

Obnašati se kot cev v oznanjevanju in v izgradnji kraljestva ne pomeni skrbeti za veselo novico, ki jo oznanjamo. Nevarno je, da evangelij postane doktrina, premišljena doktrina, ki ne bi spremenila nikogar, ne nas ne drugega. Torej bi si več opravka dali s pravovernostjo kot s pravim delovanjem. Tisto, kar spremenja, niso naše besede, ne glede na to, kako 'politično korektno' so, ampak tisto malo, kar naredimo.

Biti kot pipa pa je, da evangelij spremenimo v vero, v Cerkev, v obred, v etični kodeks in v vnaprej vzpostavljen kulturni sistem.

Vemo, da doktrine spreminjajo človeške ideje, ne pa človeških src. Evangelij se ne začne z resnico, idejo ali doktrino, temveč z »srečanjem«, srečanjem z Jezusom, kot pravi zaslužni papež Benedikt XVI.

Vendar pa obstaja še en način, kako smo lahko prinašalci sadov: da smo kot goba, da nas prevzame stvarnost kraljestva in da za svojega sprejememo Jezusov ideal, božji načrt, »*Missio Dei*«, »poslanstvo

Duha». To pomeni dovoliti Božjemu Duhu, da preobrazí, prežame naše celotno bitje.

Ob tem najprej postanemo »vesela novica« za druge, da nas vesela novica prežame, prepoji, nato jo oznanjamo drugim. In če jo živimo, nam je ni treba dokazovati.

Generalna kurija reda

Kako lahko prinašamo sadove, 2. del

Jezus v evangeliju po Marku najprej izreče besede: »Božje kraljestvo se je približalo«, nato pa nas prosi, naj se spreobrnemo. Pri tem spreobrnjenju ne gre za to, da nečesa ne počnemo več, ali nehamo razmišljati na določen način. Gre za spremembo miselnosti, ki vodi v spreminjanje dejanj in stališč ter v ustvarjanje novih vrednot. Spreobrnjenje, ki ga Jezus želi od nas, je SPREOBURNJENJE K BOŽJEMU KRALJESTVU, kakor pove in pokaže v nazareški sinagogi z besedami: »Danes se je to Pismo izpolnilo, kakor ste slišali« (Lk 4,21).

To spreobrnjenje k Božjemu kraljestvu nas bo prisililo, da bomo šli iz sebe, svojih načrtov, svojih skrbi, svoje logike in »se spreobrnil« k logiki Božjega kraljestva.

Logika kraljestva se začne kot logika učlovečenja. Bog je v Jezusu postal eden izmed nas, poistovetil se je z vsem, razen s tem, kar nas razčlovečuje. V kenozi, v izpraznjenju samega sebe, se je Jezus približal naši človečnosti, jo solidarno delil z nami in nam s svojim sočutjem pokazal pot do življenja, dostojanstva in vse, kar naše človeštvo in naše stvarstvo spravlja v nevarnost.

Ko nam papež Frančišek govori o »Cerkvi, ki gre ven«, ko nas vabi k »pastoralnemu spreobrnjenju« ali ko govorimo o »franciškanih, ki gredo naprej«, potrjujemo, da ni poslanstva brez učlovečenja, brez tega, da stopimo k bližnjemu in se poistovetimo z njim. Če ima ta bližnji posebno mesto v Božjem kraljestvu, če je ubogi, potem učlovečenje pomeni, da z njim iščemo

poti k osvobajanju, pravičnosti, miru in dostojanstvu človeka.

Biti prinašalec sadov evangelija torej pomeni, da postanemo VESELA NOVICICA. Smo bližnjim res vesela novica? Nas ubogi na naši celini, tisti, ki živijo ob naših hišah, samostanih, v župnijah in bivališčih, vidijo kot veselo novico?

Ubogi, ženske in otroci so hodili za Jezusom, ker so v njem videli nekoga, ki jim je prinašal to veselo novico. K njim je hodil poln sočutja in jim oznanjal veselo novico, jih osvobajal vsega zatiranja, jih dajal upanje, obnavljal njihovo ukradeno dostojanstvo, izganjal vse vrste duhov, hudih duhov, ki so jih zasušnjevali, jih očiščeval gobavosti in jim vračal življenje, ko je sedel z njimi za isto mizo. Izganjanje hudih duhov, ozdravljanje bolnih, očiščenje gobavcev, vračanje življenja mrtvim, obedovanje z njimi - tako evangelij povzema celotno Jezusovo delovanje, s katerim je obnovil Božje kraljestvo.

Vabilo starozaveznih prerokov, naj bomo »sveti kakor Gospod«, v Jezusu postane, »bodite usmiljeni, kakor je usmiljen tudi vaš Oče«.

V kraljestvu smo prinašalci sadov njegovega oznanjevanja in grajenja prvi povabljeni k sočutju in usmiljenju. Biti zakrament Božje ljubezni (in zakrament pomeni biti znamenje in orodje ... ki živi deluje ...), ki se v Jezusu razodeva kot brezpogojna ljubezen, celo do najhujšega konca, ki želi, kakor to počne ljubezen, najboljše za ljubljenega. To Bog v Jezusu počne za nas. Govoriti o zakramentalni navzočnosti pomeni govoriti o učinkovitosti zakramenta nas samih. Kako učinkoviti so naša podporna ljubezen, naše spremljanje najšibkejših, naše delo v korist ubogih, žensk, zapostavljenih in zapuščenih skupnosti?

Biti sočuten ne pomeni le žalostiti se ob trpljenju bližnjih, ampak poistovetiti se z njihovim trpljenjem, prevzeti odgovornost zanj in spremljati jih v procesu osvobajanja, kot je to storil Samarijan.

Kako smo lahko vesela novica za uboge, potisnjene na rob, vernike drugih ver, pripadnike drugih kultur?

To poslanstvo je v prepoznavanju njihove svete zgodovine, njihove zgodovine odrešenja, da je Bog

tudi te ljudi odrešil v Jezusu Kristusu po svojih zakramentih in jih poučeval po svojih doktrinah, naukih in knjigah.

Poslanstvo torej ni v tem, da jih pripeljemo k našemu Bogu, naši veroizpovedi, naši Cerkvi, ampak v tem, da v globoki duhovni zbranosti in hvaležnosti prepoznamo ljubečo navzočnost Boga sredi teh narodov, v zgodbah o njihovih dosežkih, njihovem trpljenju in upanju ... Poslanstvo je v tem, da smo z njimi, da smo skupaj z njimi globoko zbrani, se jim zahvaljujemo.

Poslanstvo je v tem, da stopimo v Božjo službo sredi ljudi, v službo osvobajanja zatiranih (osvoboditev), izgradnje skupnosti (občestvo) v trajnem dialogu.

Molite s svojimi molitvami, praznujte s svojimi obredi spomin na Jezusa, ki se je brezpogojno izročil, celo križu in smrti. Prepojite se z njegovo duhovnostjo, ki je navzoča v toliko svetih delih in spisih, polnih velike modrosti.

Medtem pa »ne bomo izgubili priložnosti, da izgovarjamo ime Njega, ki se je odločil za uboge, brezdomce, ki se je odločil za zavrženi kamen in je bil trpeči služabnik vseh. Izgovarjali bomo ime Svetega, ki je navzoč in daje pomen in vrednost ranam in solzam vseh, ki sadi seme vstajenja v srce naše smrti. Izgovarjali ga bomo s ponižnostjo, predstavljali ga bomo kot svoj zaklad in ne kot kladivo, s katerim bi grozili ljudem in jih zdrobili. Jezusa predstavljamo v njegovi kenozi in v njegovi ljubezni v solidarnosti vstajenja, kot prijatelja narodov in prinašalca svobode, in ne kot vernika Julija Cezarja, ki osvaja, uničuje in prevladuje« (SAMUEL RAYAN, Duhovnost poslanstva v azijski kulturi).

Lahko bi povedal še veliko o prinašanju sadov evangelija, sposobnosti odpuščanja, vzdržljivosti, odpornosti in deljenju, vendar bi vam za konec rad spregovoril še o DUHOVNOSTI.

Človeško, krščansko in frančiškansko življenje v ljubezni, sočutju in solidarnosti ustvarja novo duhovnost, ki naša življenja in dejanja prežema z novimi vrednotami, novimi stališči, ki vodijo do novega delovanja. Omogoča nam, da notranje rastemo in naša notranjost postane imenitnejša. Ko se to zgodi, ne potrebujemo več mask. Za veliko lepimi maskami se namreč skrivajo razvaline.

Ta nova duhovnost izhaja iz dialoga življenja in delovanja in obogati v dialogu duhovnosti, kjer lahko svoji duhovnosti omogočimo, da se obogati ob drugih duhovnostih in tudi sama obogati druge duhovnosti.

Naš evangelijski predlog ne bi bil omejen le na druge kulture, k čemur nas je povabil Pavel VI. v Evangelii Nuntiandi, bi se moral raztezati tudi med kulturami (ne le ad gentes, ampak tudi inter gentes) in zakaj ne bi ustvaril tudi nove kulture? Vabljeni smo k izgrajevanju nove civilizacije ljubezni (tudi k temu nas je povabil Pavel VI.), nagrajevanja, solidarnosti, miru (graditelji miru), bratstva (k čemur sta nas v nedavnem dokumentu pozvala papež in imam).

To novo kulturo moramo ustvariti v svoji sredi, v svojih družinah, v svojih skupnostih, v svojih cerkvah ... Biti moramo trajni in ne zgolj občasni zgled novega sveta, v katerega upamo in ga gradimo tukaj in zdaj v svoji zgodovini. Bolj, kot si prizadevamo za spremembo sveta, moramo biti zgled v majhnih konkretnih resničnostih, kajti naloga Duha (ki je združen z našim duhom) je, da vse stvari spremeni v nove. Začnimo s tem, da ustvarimo novo nebo in novo zemljo, z novo kulturo življenja, miru, kjer bomo lahko vsi živeli kot bratje in sestre na planetu, na katerega ne bomo gledali kot na vir, ampak kot na skupni dom, za katerega moramo skrbeti, ker je kot ladja, na kateri plujemo po vesolju, in naša prihodnost je odvisna od njegovega preživetja.

To mora biti smisel naših socialnih, pastoralnih načrtov itd., zgodovinsko, bližnje in verodostojno pričakovanje velikega projekta Božjega kraljestva. Zato so vsi naši programi le približki, ki se jih vedno da izpopolniti, kajti nihče od njih popolnoma ne sovпада z bistvom Božjega kraljestva.

Vse to, k čemur nas vabi evangelij, moramo torej spraviti v življenje: luč, sol, kvas in vonj (Mt 5,13-16; 13,33, 2 Kor 2,14-16). Poslanstvo je luč, ki jo kot misijonarska skupnost odsevamo skozi novo kulturo, ki jo gradimo. Kot sol preprečujemo svetu, da bi zapadel v nasilje in nespodobnost. Kot kvas moramo preoblikovati srca in strukture in celo zemljo spremeniti v kruh za Božjo gostijo, praznik vseh nas, »smo namreč blag Kristusov vonj« (2 Kor 2,15). Tudi mi bodimo kot vrtnica, o kateri je pisal Gandhi, da širi resnico, a o njej tiho in učinkovito pripoveduje s svojim vonjem.

Na ta način, v solidarnosti z vsemi ubogimi, moškimi, ženskami, otroki, starejšimi, bolnimi naše celine lahko iščemo osvoboditev, med vsemi in z vsemi, človeštva, obenem pa osvobajamo naš planet izkoriščanja in siromašenja.

Duh, ki prebiva v nas, nam daje to nalogo in nas spremlja pri njenem izpolnjevanju. Prišel je pred nami in bo tukaj, ko nas ne bo več. Mi le podpiramo njegovo delo in delujemo po njegovih navdihih.

Ob besedah patriarha Atenagore se spomnimo na to, kaj vse lahko storimo, če imamo Duha, in kaj se zgodi, če Duha nimamo:

»Brez Duha

*je Bog daleč,
Kristus živi v preteklosti,
evangelij je mrtva črka,
Cerkev zgolj organizacija,
oblast le stvar prevlade,
poslanstvo le propaganda,
liturgija nič drugega kot obujanje spominov,
krščanska izkušnja morala, ki zaslužnjuje.*

Toda v Svetem Duhu

- vesolje oživi in ječi v porodnih bolečinah Božjega kraljestva,
- v njem je vstali Kristus,
- evangelij je njegova življenjska sila,
- Cerkev je znamenje troedinega življenja
- oblast je služenje, ki osvobaja,
- poslanstvo so binkosti,
- liturgija je spomin in pričakovanje,
- človeško dejanje je poveljano

(JAMES H. KROEGER, M.M., Signposts of the Spirit for Mission, v: LANDS 10 (1996) 57-71).

Praznovanja 800. obletnice Damiette so v polnem zamahu!

Praznovanja ob 800. obletnici srečanja svetega Frančiška in egiptovskega sultana se odvijajo po vsem svetu.

Papež Frančišek je temu dogajanju večkrat posvetil pozornost. V pismu z dne 9. februarja se je generalnemu ministru in bratom zahvalil za njihovo delo pri obeleževanju 800. obletnice. Spodbudil je brate, še naprej vztrajajo v svoji navzočnosti in služenju ... »z mislijo na to, da delo bratov izvira iz prijateljskih vezi z muslimanskimi skupnostmi«, in jih pozval, naj »nadaljujejo na tej poti medsebojnega spoštovanja, brez kakršnega koli namigovanja na spreobračanje, ki bi odvrnilo tiste, za katere Jezus Kristus ni Gospod.«

Tudi (26. februarja) v pismu kardinalu Leonardu Sandriju, posebnemu odposlancu na praznovanju 800. letnice, ki je od 1. do 3. marca potekalo v Egiptu, sveti oče opaža, da je bil ubožec iz Assisija »človek miru«, ki je vedno spodbujal brate, naj izpolnjujejo Jezusovo zapoved in vse pozdravljajo z besedami: »Naj ti Gospod nakloni svoj mir«.

Praznovanja v Egiptu, ki jih je organizirala frančiškanska Provinca Svete družine, so potekala v Damietti in Kairu. Srečanje svetnika in sultana pred osemsto leti se neposredno nanaša na današnjo egiptovsko stvarnost in je navdih vsem tistim, ki so v svoje vsakdanje življenje vključili dialog in spoštljivo sobivanje.

Frančiškani v Nemčiji in delovna skupina frančiškovich bratov (*Interfranziskanische Arbeitsgemeinschaft*) so javnosti predstavili spletno stran, posvečeno 800. obletnici.

Bratje Francosko-belgijske province imajo dolgotrne izkušnje z dialogom z muslimani, kar lahko dobro uporabijo v služenju Cerkvi in svetu. Nekaj dogodkov so že načrtovali: marčevski obisk pri prijateljih derviših (v Franciji), septembrsko romanje v Sveto deželo in novembrska študijska ekskurzija v Egipt v sodelovanju s državno službo za dialog z muslimani v okviru Francoske škofovske konference.

V Aziji je Vietnamska provinca pred kratkim obeležila 800. obletnico z dvema dnevnoma trajne formacije na temo sodobnega medverskega dialoga. Govornik je bil br. Russell Murray, predsednik Frančiškanske komisije za dialog in generalni animator za evangelizacijo.

Generalna kurija reda

Vir: Contact

Sporočilo generalnega definitorija

Tempo forte

MAREC 2019

11. marca 2019 se je začel Tempo Forte generalnega definitorija z običajnim poročilom o dejavnostih, v katerih so se udeleževali od zaključka prejšnjega Tempa Forte. Sledil je pregled nekaterih enot, še zlasti Kustodije sv. Frančiška na Papui Novi Gvineji in Salomonovih otokih ob navzočnosti in pomoči br. Paula Smitha, generalnega delegata, in br. Giannija Gatteia, kustosa, da bi preučili njihove nadaljnje možnosti za življenje in poslanstvo.

Več štipendij je bilo podaljšanih in nekaj novih podeljenih.

Generalni sekretariat za formacijo in študije, generalni sekretariat za misijone in evangelizacijo ter animatorji Urada JPIC so imeli nato priložnost poročati o svojih dejavnostih. Generalni prokurator je predstavil svoje poročilo o dejavnostih v letu 2018, medtem ko je generalni blagajnik predložil končno bilanco Generalne kurije za leto 2018 v pregled in potrditev s strani generalnega definitorija.

Pojasneni so bili nekateri vidiki ustanovitve Fundacije za razvoj in zbiranje sredstev.

Br. Sergio GALDI D'ARAGONA iz Kustodije Svete dežele je bil izvoljen za **tajnika naslednjega generalnega kapitlja**, ki bo potekal leta 2021.

Preučuje se projekt za **korenito prenovno baze podatkov** generalne kurije, za katero je zadolžen br. Pasquale BERARDINETTI, direktor Urada za splošni protokol in vodja publikacije naše revije Acta Ordinis.

Odbor za zvestobo in vztrajnost je predstavil končni osnutek dokumenta: **Zapustiti svoj poklic ali**

ostati zvest, ki poskuša potegniti črto pod izstopne iz Reda in priporočiti ukrepe, ki nam bodo omogočili, da bomo bolje živeli svojo karizmo.

Drug koristen dokument v pripravi pa je **Priročnik za gvardijane**. Na njem delata br. Cesare VAIANI in br. Siniša BALAJIĆ z Generalnega sekretariata za formacijo in študije.

Br. Witosław SZTYK, predsednik odbora, ki pripravlja **Kapitelj Under 10 v Mats Taizéju-2019**, je poročal o svojem delu in dobil dovoljenje generalnega definitorija za zadnje korake v pripravi na prireditve.

Br. Julio César BUNADER, generalni vikar, je poročal o pripravljani fazi na **Kapitelj v Matsu za brate rimskih hiš, ki so odvisne od generalnega ministra**, ki bo potekal v Rimu od 15. do 16. novembra 2019. Obenem je v oceno definitoriju predstavil program trajne formacije, ki so ga razvili Frančiškovi bratje v Emavsu, in ga želijo dati na voljo zainteresiranim bratom. Podrobnejše informacije bodo na voljo v najkrajšem možnem času.

Naslednji Tempo Forte bo potekal od 13. do 24. maja 2019. Vključeval bo srečanje ministra in generalnega definitorija s predsedniki konferenc in kustosom Svete dežele od 21. do 24. maja.

Hvala Kristusu in Asiškemu ubožcu. Amen!

Rim, 26. marca 2019
Br. Giovanni Rinaldi, OFM
Generalni tajnik

Pot v Emavs:

Trajna formacija Frančiškovih bratov v Sveti deželi

'Pot v Emavs' je seveda trajna formacija v Sveti deželi, ki jo organizira in usklajuje Frančiškovo bratstvo iz Emavs v sodelovanju s Kustodijo Svete dežele, s *Studium Biblicum Franciscanum* iz Jeruzalema in z Generalnima kurijama frančiškanov in minoritov.

Tečaj je namenjen frančiškanom in minoritom, ki že več kot deset let živijo večne zaobljube in želijo odkriti veselje srečanja z Vstalim in navdušenje za pričevanje njegove ljubezni po evangelijski pripovedi o učencih iz Emavs (prim. Lk 24,30 in sl.). Tečaj obsega pet tednov globokega premišljevanja, bratskega sobivanja in romanj v svete kraje v Sveti deželi, ki bo pravo popotovanje po stopnjah Jezusovih učencev.

Program, ki se bo odvijal v italijanščini, bo potekal v samostanu sv. Kleopa v Emavsu-Qubeibeh, od 28. septembra do 3. novembra 2019. Načrtujemo tudi že drugi tečaj, ki bo potekal v angleščini, datum bo določen naknadno.

Število udeležencev je omejeno na največ 12 bratov (6 bratov na družino). Vloge je treba poslati čim prej, najkasneje pa do 15. julija 2019. Udeležbo vsakega brata mora do 31. julija potrditi njegova generalna kurija.

Zahvaljujoč posebni subvenciji zadevnih generalnih kurij bo strošek udeležbe na tečaju na osebo približno 1.300,00 EUR. Vsak udeleženec si mora priskrbeti letalsko vozovnico in vizum za Izrael.

Prijave je treba poslati zadevnim generalnim vikarjem ali generalnim tajnikom na naslednje e-poštne naslove: vicgen@ofm.org ali secgen@ofm.org;

Želim vam dragoceno izkušnjo na *Poti v Emavs* in vas bratsko pozdravljam.

Br. Julio César Bunader
Generalni vikar OFM

Krščanska navzočnost v Maroku: skupno življenje

Počastitev 800. obletnice frančiškanske navzočnosti v Maroku

20. marca 2019, nekaj dni pred apostolskim obiskom papeža Frančiška v Maroku, je bilo odprtje razstave z naslovom **'Krščanska navzočnost v Maroku: skupno življenje'**. Pripravil jo je Državni arhiv pod pokroviteljstvom njegovega veličanstva Mohameda VI. Direktor Državnega arhiva, Jamaa Baida, je razstavo pripravil več kot leto dni. Obogatilo jo je veliko različnih vidikov: Arhiv frančiškanskih bratov, ki praznujejo 800 let navzočnosti v Maroku, srečanje z muslimani in nesebično služenje bratov vsem, ki so bili v teh deželah iz različnih razlogov (krščanski zaporniki, poslovneži, ubogi avtohtoni prebivalci, razseljeni, migranti itd.). Kustos, br. Manuel Corullón se je zahvalil Državnemu arhivu za pobudo in izrazil veliko veselje ob osemstoletnici navzočnosti velikega števila bratov, ki so v Cerkvi, v frančiškanskem redu in muslimanski družbi pustili globok pečat. Med občinštvom so bili tudi bratje iz Kustodije prvih frančiškanskih mučencev v Maroku, krščanska skupnost (katoličani, pravoslavni in evangeličani) in veliko število Maročanov, skupaj z ministroma za kulturo in verske zadeve.

<https://ofm.org/blog/christian-presence-in-morocco-living-together-a-tribute-to-the-800-years-of-franciscan-presence-in-morocco/>

Organizacija Franciscans International začenja praznovanja ob 30. obletnici

15M: stavka za podnebje

V letu 2019 organizacija *Franciscans International* obeležuje 30. obletnico, ki jo praznuje v treh delih: v Ženevi (marca), v Rimu in v Assisi (julija) in v New Yorku (novembra).

Generalni minister, br. Michael A. Perry, je bil navzoč na prireditvi v Ženevi. Med mašo 16. marca 2019 je v svoji homiliji povedal naslednje:

Organizacija *Franciscans International* je pred tridesetimi leti nastala po vzoru sv. Frančiška Asiškega kot konkreten odziv frančiškanskih mož in žena, redovnikov in laikov, ki so na lastne oči videli posledice socialne izključenosti, nasilja in zlorabe temeljnih človekovih pravic. Prav ti frančiškani so spoznali tudi, da nasilje pri vseh pusti posledice, tako pri zatiranih kot pri zatiralcih. Ker je organizacija *Franciscans International* prepoznala možnosti za sodelovanje med temeljnimi elementi frančiškanske duhovnosti in njeno vizijo človeka in naravnega okolja ter temeljnimi vrednotami, ki so zapisane v listini Združenih narodov, neutrudno spodbuja trajni dialog med duhovnimi in humanističnimi vrednotami, tako da išče strateška področja za združevanje moči, in spleta vezi sodelovanja v dobro napredka vseh narodov in varovanja našega ogroženega planeta.

Besede evangelista, »ljubite svoje sovražnike. Molite za tiste, ki vas preganjajo,« (prim. Mt 5,44-45), so danes ravno tako pomembne za poslanstvo organizacije *Franciscans International* in celo za poslanstvo Združenih narodov kot v preteklosti. Pozivajo vse tiste, ki verujejo v evangelij Jezusa Kristusa, vse, ki se imajo za verne, da vstopijo v človeški »boj« za življenje, mir, varnost, dostojanstvo, temeljne pravice in zavzemanje za svet, v katerem bi lahko bili vsi narodi deležni sadov zemlje. Te besede niso neke nedosegljive utopične sanje, ki nimajo ničesar skupnega z resničnostjo človeškega obstoja, njegovimi neenakostmi, trpljenjem, ampak so preroške besede, ki vsem ljudem v vsakem času oznanjajo resnično usodo vsega človeškega življenja, človeških družb in naravnega okolja.

<https://ofm.org/blog/franciscans-international-begins-30th-anniversary-celebrations/>

15. marca 2019, sedem mesecev po tem, ko je šestnajstletna Greta Thunberg začela protestirati pred švedskim parlamentom, je tisoče mladih v več kot sto dvajsetih državah sledilo njenemu zgledu in prav tako kot ona sprejelo odgovornost do podnebja za svoj cilj.

V Annapolisu (ZDA) je 12 postulantov iz šestih provinc v Združenih državah Amerike (v družbi drugih bratov) sodelovalo na prireditvi, ki so jo pripravili *Katoličani iz Marylanda za naš skupni dom* in se nato v družbi mnogih drugih udeležilo pohoda za ekologijo. V Gvatemali so bratje z začasnimi zaobljubami sodelovali pri globalni stavki za podnebje, ko so se pridružili študentom jezuitske univerze Rafael Landívar v njihovi zavezi za skrb za naš skupni dom.

Poleg tega je tudi frančiškanski urad *Komisije Pravičnost, mir in ohranjevanje stvarstva* v Rimu sodeloval pri globalni stavki za podnebje na Piazza della Madonna di Loreto 15. marca. Na trgu se je zbralo približno 50.000 mladih, da bi zahtevali od vlade, naj sprejme konkretne in pogumne zaveze v boju proti podnebnim spremembam.

Vir: Contact

24 ur za Gospoda

'24 ur za Gospoda' je postna pobuda papeža Frančiška, s katero postavlja zakrament sprave v osrčje cerkvene pastorale. Sveti oče je to pobudo predstavil v baziliki Svetega Petra s spokorno mašo, po kateri so bile številne cerkve v Rimu štiriindvajset ur odprte za evharistično čaščenje in zakrament sprave. Škofije, župnije in redovne skupnosti po vsem svetu vabimo, da sprejmejo to pobudo in jo prilagodijo svojim lokalnim razmeram in pastoralnim potrebam.

Če kdo od bratov sodeluje v lokalni pobudi '24 ur za Gospoda', ga prijazno prosimo, da svojo izkušnjo sporoči na Generalni sekretariat za misijone in evangelizacijo: evangen@ofm.org.

Vse poslane odzive bomo poslali na Sveti sedež.

Vir: Ofm.org

7. natečaj za nagrado sv. Frančiška

Nagrado sv. Frančiška podeljuje Papeška univerza *Antonianum* za promocijo akademskih študijev, povezanih s frančiškanskim izročilom. Na natečaj se lahko prijavijo avtorji akademskih monografij, objavljenih v letih 2017 in 2018.

Za nagrado lahko kandidirajo dela, ki obravnavajo naslednja področja: interdisciplinarne študije Svetega pisma, teologija, mariologija, pravo in filozofija, frančiškanske študije - zgodovina reda manjših bratov, frančiškanska in klariška književnost, doktrine in institucije, filozofska in teološka misel, evangelijske vrednote in temeljne pravice v zakonodaji posvečenega življenja (konstitucije in statuti), poroka in družinska vprašanja v 3. tisočletju v luči nedavnih dokumentov cerkvenega učiteljstva.

Tri kopije del, ki bodo sodelovala na natečaju, je treba poslati na sekretariat rektorja PUA do 30. aprila 2019. Upoštevali bomo besedila v uradnih jezikih reda: italijanščini, angleščini in španščini. Prijavnine ni, poslanega gradiva pa ne vračamo.

Dobitnik nagrade bo objavljen 16. januarja 2020 na praznik univerze in rektorja.

Vir: ofm.org

Št. 002/2019

Ljubljana, 12. februar 2019

Zapisnik 22. redne seje provincialnega defnitorija

Dvaindvajseta redna seja provincialnega defnitorija je bila

v torek 12. februarja 2019 v samostanu Marijinega oznanjenja v Ljubljani.

Seje so se udeležili: p. Marjan Čuden, provincialni minister; p. dr. Robert Bahčič, provincialni vikar, defnitoriji: p. Bernard Goličnik, p. Pavle Jakop, p. Ambrož Mušič in p. Niko Žvokelj, p. Simon Peter Berlec in provincialni tajnik p. dr. Tadej Strehovec.

Seja se je začela z molitvijo v samostanski kapeli, ki jo je pripravil p. Pavle Jakop.

1. Sprejem zapisnika 21. seje defnitorija in pojasnila k zapisniku

Defnitoriji so soglasno sprejeli zapisnik 21. seje defnitorija.

2. Provincialni kapitelj 2019 – predlog dnevnega reda

- (1) Provincialno vodstvo je potrdilo predlog dnevnega reda in službe na provincialnem kapitlju 2019:
 - Tajnik provincialnega kapitlja: br. Janez Papa
 - Pomočnik tajnika: br. Jan Dominik
 - Moderatorja bogoslužja: p. Ambrož Mušič in p. Silvin Krajnc
 - Pregledovalci dokumentov in poslušalci zadev: br. Miran Špelič, p. Darko Žnidaršič, p. Pepi Lebreht
 - Komisija za pripravo sklepnega dokumenta: p. Pavle Jakop, p. Edi Kovač
 - Oblikovalci sklepov in pobud: p. Tadej Strehovec, p. Mari Osredkar, p. Andraž Arko.
- (2) Srečanje vseh članov provincialnega kapitlja z generalnim defnitorijem fra. Ivanom Sesarjem bo v sredo 27. marca 2019 v Ljubljani na Viču.

3. P. Bogdan Rus: Poročilo o doktorskem študiju

Provincialno vodstvo se je seznanilo s poročilom p. Bogdana Rusa o poteku njegovega doktorskega študija.

4. Simpozij ob obletnici srečanja sv. Frančiška s sultanom

Provincialno vodstvo je potrdilo dnevni red in

odobrilo predvidene finančne obveznosti simpozija ob 800 obletnici srečanja sv. Frančiška s sultanom (1-3. 10. 2019), ki ga pripravlja p. dr. Mari Osredkar.

5. Dan province 2019

Dan province bo v sredo 22. maja 2019 v samostanu Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.

6. Izid novega Nekrologija province

P. Darko Žnidaršič je pripravil novi nekrologij, ki je trenutno v oblikovanju. Izšel bo še pred provincialnim kapitljem 2019.

7. Finančno poročilo provincialnega ekonoma

Provincialni ekonom je predstavil finančno poslovanje province ter podal informacije o stanje na računih province. Prav tako je za obdobje zadnjih treh let predstavil donacije in posojila, ki jih je provinca namenila našim samostanom.

Naslednja seja provincialnega defnitorija bo v torek 26. marca 2019 ob 9h v Ljubljani. Seja se je zaključila ob 12.30 uri z molitvijo in blagoslovom.

*p. Tadej Strehovec
Tajnik province*

Zapisnik 23. redne seje provincialnega defnitorija

Triindvajseta redna seja provincialnega defnitorija je bila v torek 26. marca 2019 v samostanu Marijinega oznanjenja v Ljubljani. Seje so se udeležili: fra. Ivan Sesar, generalni defnitor, p. Marjan Čuden, provincialni minister; p. dr. Robert Bahčič, provincialni vikar, defnitorji: p. Bernard Goličnik, p. Pavle Jakop, p. Ambrož Mušič in p. Niko Žvokelj, p. Simon Peter Berlec in provincialni tajnik p. dr. Tadej Strehovec. Seja se je začela z molitvijo v samostanski kapeli, ki jo je pripravil p. Niko Žvokelj.

1. Sprejem zapisnika 22. seje defnitorija in pojasnila k zapisniku

Defnitorji so soglasno sprejeli zapisnik 22. seje defnitorija.

2. Srečanje z generalnim defnitorjem fra. Ivanom Sesarjem

Provincialno vodstvo se je srečalo z generalnim defnitorjem fra. Ivanom Sesarjem. V pogovoru je obravnavalo vprašanja v povezavi z organizacijo provincialnega kapitlja, izzivi pomanjkanja duhovnih poklicev in staranjem province. O stanju reda bo generalni defnitor spregovoril na srečanju s člani provincialnega kapitlja, ki bo v sredo 27. 3. 2019 na Viču.

3. Provincialni kapitelj 2019

Tajnik provincialnega kapitlja bo v kratkem poslal

članom provincialnega kapitlja poročila komisij in svetov province.

Provincial je omenil tudi skorajšnji izid *Nekrologija*, ki ga je pripravil p. Darko Žnidaršič. Na koncu seje se je provincial zahvalil defnitorjem za vse delo v zadnjih treh letih. Naslednja seja provincialnega defnitorija bo pred začetkom provincialnega kapitlja na velikonočni ponedeljek 22. aprila 2019 ob 17h v samostanu na Viču. Seja se je zaključila ob 12.30 uri z molitvijo in blagoslovom.

*p. Tadej Strehovec
Tajnik province*

Kjer je žalost, naj prinašam veselje

Ni vse življenje praznik. Velikokrat je trpko. Imamo veliko stisk in težav. Mišljenje, da je naše življenje nesrečno, vpliva na razpoloženje, počutje, mišljenje in vedenje. Žalost vpliva na to, kako človek čuti in doživlja svet okoli sebe. Žalost bi lahko primerjali kar z boleznijo - ko se enkrat naseli v nas, nas na noben način noče zapustiti. Veliko ljudi je depresivnih. Depresija je stanje, ko žalost preraste v nekaj več. Ves napor pri odpravljanju stiske sodobnega človeka je v tem, da bi odkril tabletko, ki bi pozdravila žalostna občutja – pri tem pa vse ostalo nespremenjeno!

Posebne vrste žalost je, ko se napotimo po napačni poti. Kadar gremo "kupit veselje", tisto veselje, ki prihaja od sveta, greha; na koncu je v nas praznina, je žalost. To je žalost slabega veselja. V žalosti imamo sami sebe za glavno osebo.

Ko smo v temi in ničesar ne vidimo, naj spregovorimo vera: "Vem, Gospod, da se bo ta žalost spremenila v veselje." Papež Pavel VI. je dejal: »Kristjanu lahko vsega primanjkuje, toda če je združen z Bogom v veri in ljubezni, mu veselja ne more manjkati.«

Zelo pomembno je, da svoje razmerje z ljudmi in Bogom doživljamo v veselju. Veselje pokaže, da nas Bog ne utesnjuje, da nam ne greni življenja, ampak nam daje trdnost in pogum. Sv. Frančišek pravi, da je popolno veselje, če se ne jeziš zaradi krivice, ki ti jo je nekdo storil. To je sporočilo zgodbe o popolnem veselju, ki jo je povedal br. Leonu pri Porciunkuli.

Vedrino srca je zanesljiv prepoznavni znak Božje bližine. »Bog ljubi vesele ljudi, ugajajo mu. Kdor je vedno žalosten, je v nevarnosti, da bo delal zlo. Žalosti Sv. Duha, ki je bil vendar človeku dan kot dobri Duh. Molitev žalostnega človeka nima moči, da bi se dvignila do Božjega prestola, kajti žalost sedi v njegovem srcu. Vrzi torej žalost iz svojega srca in imel boš življenje pri Bogu!« pravi Hermov Pastir. Phil Bosmans pa je še odločnejši: »Veselje je zdravo. Ali se te plati svojega zdravja dovolj zavedaš? Vse tvoje silne skrbi ti gubajo srce in kaj kmalu ti zarišejo gube tudi v obraz. Veselje sprošča. Veselje te rešuje pretirane resnosti. Veselje je najboljša kozmetika za zunanost in najboljše zdravilo za tvojo notranjost. Z radostjo si pridobiš občutek za stvari, znaš presoditi njihovo medsebojno razmerje in kolikšen je njihov pomen. Veselje vpliva na ljudi okrog tebe. Veselje zmanjšuje napetosti in suši solze. Osvobaja te tesnobne resnosti problemov, ki težijo kot svinec, osvobaja te dušече vsakdanjosti. Veselje – najboljše zdravilo zastrupljanju duha in srca. Odstranjuje

ovire na poti k nesluteni življenjski radosti. Kaj je izgubljeni dan? To je dan, ko se nisi razveselil!«

Všeč so mi duhoviti, vedri bratje. S smehom si pokažemo, da se imamo radi. Tisti, s komer se ne moreš smejati, ti najbrž ne ustreza ali pa ga celo ne preneseš. Zdravo bratstvo je tisto, ki se zmore veseliti. Veselo bratstvo postavlja Boga v središče. Brez molitve naše skupnosti ne morejo biti radostne. Če zanemarjamo molitev, se Bog vse bolj oddaljuje in nazadnje se spremni v pojem. Če ne molimo blagodejna Jezusova prisotnost izgine, njegova podoba otrpne.

V resnični molitvi najdemo veselje, ne samo nad Bogom, ampak tudi nad ljudmi. Sv. Terezija Deteta Jezusa: "Ko ljubim, čutim, da sam Jezus deluje v meni. Čim bolj sem z njim združena, tem bolj ljubim vse sestre." Molitev je studenec, iz katerega vre veselje srečanja z Gospodom, je ogenj proti mrazu žalosti, brezvoljnosti in hladnih odnosov. Ko molimo, se naše srce osvobodi tolikih odpadkov.

Zagrenjeni redovniki žvečijo pepel, namesto da bi okušali častljivo milino Kristusove resnice", pravi papež Frančišek. Za nas, ki smo se posvetili Bogu, je vera vir veselja. Vedrina srca je zanesljiv prepoznavni znak Božje bližine. Bog ljubi vesele ljudi, ugajajo mu. »Veselje v Gospodu je naša moč«, pravi prerok Nehemija. Veselje je najlepše oznanilo proti naveličanosti in žalosti.

Premiki v smeri veselja se zgodijo, ko se začnemo spraševati, ne kaj zmoremo, ampak v kaj verjamemo? Ali verjamem v moč Besede? Ali verjamemo v logiko pšeničnega zrna, v metodo drobnih korakov, v svetost, ki je v tem, da znamo delati majhne stvari z veliko ljubeznijo? Ali verjamemo v delovanje Svetega Duha? Ali verjamemo, da samo v Kristusovi smeri leži resnica in odrešenje? Ali verjamemo v zmago dobrega, ali verjamemo, da je veselo oznanilo veselo zaradi upanja, ki ga prinaša? Ali verjamemo, da vera prinaša držo zahtevnosti in duha delavnosti? Ali verjamemo v novo nebo in novo zemljo...?

Bratje, bodite ljubezen v srcu Cerkve na odrešen, vesel način, pri tem naj vam pomaga Sveti Duh! On nas tolaži, On nam daje pogum, da gremo ven iz sebe. On je tisti, ki nas vodi k viru vsake tolažbe, k Očetu.

V osebni meditaciji premišljuje vprašanja v predzadnjem odstavku.

p. Marjan Čuden

20 let spletne strani naše province

V 90-ih letih 20. stoletja je svetovni splet postal vedno bolj dostopen širši javnosti (v začetku je bil ustvarjen za vojaške potrebe, sledile so univerze in slednjič širša javnost). V letu 1996 je na svetovni svet stopila Cerkev (Sveti sedež: www.vatican.va) in Cerkev na Slovenskem (8. aprila 1996, www.rkc.si). Tri leta pozneje smo svojo prvo spletno postojanko na internetu postavili tudi slovenski bratje frančiškani (8. aprila 1999, www.franciskani.si). Spletni naslov se je počasi izoblikoval: v začetku smo bili www.rkc.si/ofm, potem franciskani.rkc.si, dokler nismo postali prepoznavni z lastno domeno www.franciskani.si. Razvoj spletnih strani je bolj ali manj sledil spletnim trendom. V začetku so strani temeljile na html kodi v okvirjih (1999-2007), sledila je kon-

strukcija spletnega portala v okviru strežnika rkc.si (2007-2012), dokler nismo leta 2012 prešli na sistem WordPress, ki še danes poganja naše spletno mesto. Ali kot je zapisal br. Janez Papa: "Tako smo **8. aprila 1999** slovenski frančiškani postavili prvo postojanko na svetovnem spletu. Ta datum nenamerno sovpada z datumom, ko je tri leta prej (8. aprila 1996) na internet stopila Slovenska Cerkev" (br. Janez Papa, iz diplomske naloge *Možnosti in meje interneta kot sredstva evangelizacije*, <https://papa.rkc.si/internet>).

br. Janez Papa,
urednik spletne strani www.franciskani.si

Odziv p. Davida na članek: »20 let spletne strani naše province«

Spoštovani "provincialni webmaster" br. Janez!

Najprej iskrene čestitke ob obletnici in zahvala za tvoje delo, energijo in vztrajnost, preko katerih smo slovenski frančiškani prisotni na svetovnem spletu. Je že tako, da če nisi danes prisoten - na en ali drug način - v tem elektronskem svetu, te enostavno ni... Poleg tega pa nam ta svet nudi veliko priložnosti in pomoč na različnih področjih našega dela - tudi na tak način, da se lahko med seboj obveščamo in beremo tudi to in takšna sporočila. Dovolim pa si majhen popravek - ki pa to morda vseeno ni popravek. "Slovenski frančiškani" oz. vsaj en majhen delček našega delovanja (za mnoge morda zelo majhen in nepomemben), je bil prisoten na spletu že leta 1995 ali najpozneje 1996, ko sem postavil na splet spletno strani Slovenskega verskega središča v Lemontu. Že nekaj let prej sem imel moj prvi naslov elektronske pošte (dvbm95a@prodigy.net), takrat pa je Prodigy dal na razpolago nekaj prostora za "osebne" spletne strani in tako sem z enim od takratnih HTML programov oblikoval in postavil na splet - še če jih gledam danes v mojem arhivu - kar spodobne spletne strani, ki so imele tudi precej dinamičnih vsebin (poleg zgodovine, opisov,... tudi oznanila, mašne namene, dogajanje v samostanu, verskem središču in v Kulturnem centru v Lemontu itd). Kmalu po prihodu na Kostanjevico leta 2001 sem postavil na splet spletno strani samostana Kostanjevica (www.samostan-kostanjevica.si/), ki še danes obstajajo, seveda bolj profesionalno oblikovane, kot so bile "moje", saj nisem oblikovalec in sem imel namen postaviti na splet vsebino, potem pa dobiti profesionalnega oblikovalca, ki bo to lepo postavil. Pa so, hvala Bogu da so, to naredili že moji nasledniki. Vem, da je s tem veliko dela, če hočeš, da so spletne strani vedno posodobljene in ažurne. Velikokrat sem že dal nasvet tistim, ki si postavljajo spletne strani: "Če ne boš mogel in imel časa spletnih strani ažurirati, jih raje ne postavljaljaj, oz. daj na splet vsebine, ki ne potrebujejo pogostih posodabljanj, kot so zgodovina, kje smo, kaj smo, urnik svetih maš, drugi urniki... Župnijska oznanila, mašni nameni in drugo dogajanje potrebujejo stalno skrb". Takoj veš, koliko so vredne spletne strani, če so na njih zadnja oznanila ali mašni nameni iz leta 2015... in tudi kakšne naše spletne strani so med našimi. Še enkrat, br. Janez, iskrene čestitke in hvala za Tvoje delo: *That's one small step for a man, one giant leap for mankind!*

Pozdrav Tebi in bratom iz Adelaide!
p. David

Iz »sanatorija« klošter Novo mesto

Glede na dogajanje v zadnjih mesecih, minilo jih je za dobre pol leta, smo se v kloštru v Novem mestu srečali za najrazličnejšimi preizkušnjami, ki so kar 3 brate od 4, pripeljale v nekaj dnevno bolnišnično oskrbo. Najprej jo je bil v mesecu avgustu deležen gvardijan, p. Tomaž, ki je zaradi hernije, ukleščenega živca, ležal v bolnici en teden in se potem še kar nekaj časa zdravil v domači oskrbi. P. Peter je bil v dobre pol leta dvakrat operiran na obeh kolenih, saj je dobil protezi, ki sta bili potrebni zaradi obrabljenih kolenčnih sklepov. Župnik p. Krizostom pa je bil po nesrečnem padcu na obnovljenem Glavnem trgu, na večer 28. 12. še isti večer operiran in ostal na zdravljenju 6 dni, na kar se je vrnil v domačo nego z longeto; čez nekaj dni je dobil še pljučni infekt z dolgotrajnim kašljanjem, ki je trajalo preko enega meseca; longeta, ki je bila potrebna zaradi raztrgane mišice nad desnim kolonom in še kašelj, ki je bila hujša težava od prve, sta Krizostoma spremljali preko praznovanja Abrahama. Kljub boleznim je p. Krizostom v krogu prijateljev in sodelavcev v župniji veselo praznoval pol stoletja na tem svetu. Bratje smo v teh mesecih resnično doživljali medsebojno povezanost in odvisnost; okušali smo bratsko ljubezen, ki je tiska sila, ki gradi bratstvo in daje moč vsakemu posamezniku za vztrajanje. Trenutno zdravstveno stanje je kar dobro, res pa je, da se rehabilitacija pri dveh bratih še nadaljuje in bo trajalo še nekaj časa do normalnega stanja.

Ob vseh zdravstvenih težavah smo se trudili redno pastoralno delovati. Gotovo, da je bilo potrebno zaradi odsotnosti posameznika, drugim postoriti več, a smo z pripravljenostjo in ljubeznijo zmogli vse narediti; na pomoč so priskočili tudi razumevajoči dobri ljudje. Božični čas je tako hitro minil. Mladi so postavili lepe jaslice in jih tudi s pomočjo birmancev, en teden pred svečnico, pospravili, saj smo 2.2. pričeli z tradicionalno Lurško 9-dnevno. Letos je bila posvečena 550 letnici prihoda bratov frančiškanov v Novo mesto, pod naslovom Frančišek, naš spremljevalec na poti. Gostje so zato bili v glavnem frančiškovi bratje (en kapucin, dva minorita, pet frančiškanov in en klaretinec); zaključno slovesnost na sam praznik Lurške Matere Božje pa je letos vodil beograjski nadškof in metropolit msgr. Stanislav Hočevar. Vreme je bilo ves čas devetdnevne lepo zato so ljudje mogli prihajati; obisk je bil lep, še posebej zadnji večer, ko so verniki dobro napolnili cerkev. Lurška devetdnevna tako ostaja vsakoletni mini misijon Novega mesta.

Bratje v kloštru želimo s pomočjo odbora za kulturno dogajanje v Novem mestu, jubilejno leto 550 letnico prihoda frančiškanov iz Bosne v Novo mesto, slovesno praznovati. Do jeseni se bodo mesečno zvrstila predavanja, zdaj so bila že 3. Preko njih želimo njih predstaviti poslušalcem pestro zgodovino našega kloštra (prof Stane Granda je govoril o Frančiškanih in mestu Novo mesto, dr. Jožef Škofljanec o Frančiškanskem samostanu v odnosu do raznih provinc skozi zgodovino, Mitja Sadek pa je govoril o Frančiškanih in gimnaziji v Novem mestu); tako želimo iz različnih zornih kotov osvetliti zanimivo 550 letno zgodovino frančiškanov v Novem mestu. Preko panojev, ki bodo obešeni po spodnjem hodniku od vhoda v samostan, bi radi našim obiskovalcem predstavili zgodovino kloštra in frančiškanov; v galeriji okrog naše knjižnice bi radi pripravili tudi razstavo; v jeseni pa načrtujemo simpozij, ki bo v Kulturnem centru Janeza Trdine in seveda zaključno slavlje ob koncu septembra. Ob vsem bi radi, da bi tudi naš klošter končno enkrat doživel celovito prenovo, ki bi mu dala lepšo in bolj svežo podobo (menjava oken, predelava sob za bivanje, toplotna izolacija podstrešja itd.). Vse pa je povezano z velikimi stroški. Zaupamo v pomoč dobrih ljudi, s pomočjo katerih je bil zgrajen tudi prvi samostan pred 550 leti.

Od pastoralnih dogodkov naj omenim še koncert Mladinskega pevskega zbora kloster, ki je bil 26. januarja in duhovnih vaja za birmance, ki so bile tokrat na Brezjah. Prvi termin duhovnih vaj na Brezjah je letos vodil naš brat p. Marko. Po dobroti sobratov, ki so p. Krizostomu ob Abrahamu podarili romanje, je slavljenelec z letalom poromal v Lurd (3. in 4.3.) in tam tako preživel dva čudovita dneva v krogu 150 romarjev.

Za nami je tudi vizitacija provinciala p. Marjana Čudna in ko boste imeli v rokah Poročila bo za nami tudi kanonična vizitacija našega novomeškega škofa Andreja Glavana. Po svojim močeh se tako trudimo

biti blizu ljudem in delovati, kakor narekujejo dogodki cerkvenega leta in seveda prošnje vernikov glede prejema zakramentov. V prvih mesecih smo jih mnogo več pokopali (preko 20) in zelo malo krstili (niti 5). Seveda pa je kar nekaj prijav krstov in cerkvenih porok v prihajajočih mesecih.

Prosimo Boga, da nam nakloni zdravja in moči, da bi mogli vse želeno in naprošeno postoriti ter tako v Frančiškovem duhu še naprej služiti Bogu in ljudem. Naj bo Bog vedno z vami.

p. Krizostom

Poročilo iz Kamnika

Bratje iz Kamnika so bili vedno znani po svoji odprtosti in dobri volji za pomoč na Šutni in okoliškim duhovnikom. Tudi sedaj se potrudimo, da ugodimo, če se le da, vsakokratni prošnji. Lansko leto pred božičem nas je močno prizadela prehitra smrt župnika iz Šmartnega v Tuhinju in na Selih. Dokler ni bil imenovan nov župnik, nas je naš sobrat nadškof Stane prosil za pomoč. Kljub vsej tragičnosti in šoku med duhovniki in župljani, pa je bilo lepo poslušati, kako so farani pokojnega župnika Simona spoštovali in imeli radi.

Sredi oktobra smo s sodelavci in ostalimi verniki poromali v Medžugorje. Skoraj neverjetno je, da se v deželi, v kateri je bila kruta vojna, nahaja tudi poseben kraj milosti, miru in sprave, kjer si ljudje odpuščajo med seboj in delijo skupno upanje v jutrišnji dan. Bilo je zelo doživeto romanje. Naše pridne sodelavce je decembra obiskal in nagradil tudi dobrotnik sv. Miklavž.

Nova dvorana: Konec novembra smo vgradili dvoje zunanjih vrat in stekleno steno, v mesecu februarju pa smo izvedli montažo stropa s toplotno izolacijo. Da bo dvorana dobila končno podobo, bo potrebno še marsikaj postoriti.

Tri tedne v mesecu februarju sem bil v Avstraliji poleg ugodnih zunanjih temperatur deležen tudi velike bratske bližine naših sobratov in go. Marije, ki jim pomaga. Poleg tega sem lahko ponovno doživljal in opazoval velikodušno pastoralno skrb naših frančiškanskih patrov za slovenske izseljence na novi celini. Zato iskrena zahvala patrom: Cirilu, Davidu in Darku ter go. Mariji za evangeljsko pričevanje in pozornost, ki sem ju bil deležen. Prav tako pa hvala tudi mojim sobratom doma v Kamniku, ki so mi omogočili bivanje v Avstraliji in me doma bratsko nadomeščali pri delu.

Prvo marčno sredo smo gostili dekanijske duhovnike, skupaj z njimi molili in razmišljali o združevanju in povezovanju naših župnij. Sredi meseca bo še tradicionalna sveta maša za pokojne profesorje, uslužbence in dijake Srednješolskega centra Rudolfa Maistra (20. marca). Somaševanje bo vodil gospod Jure Koželj, župnik v Preski pri Medvodah. Za vse, tudi za tiste, ki se maše ne bodo mogli udeležiti, bo sledilo družabno srečanje v frančiškanski dvorani.

Naj našim bratom v Kamniku sveti oče Francišek izprosi zdravja, milosti in moči.

p. Bogdan Knavs

Iz življenja našega samostana v Mariboru

Življenje in delo na »totem koncu« naše provincije bom poskušal na kratko popisati. Pastoralno delo pri nas se vrti okoli maševanja in spovedovanja, ljudskih pobožnosti ter spremljanja različnih skupin mladih in starih (študenti FŠD, Frančiškova mladina, Frančiškov svetni red, skavti BB in PP, biblična skupina, ljudski pevci, voditelji šole za animatorje, ...). Trenutno spremljamo 5 zakonskih skupin, v pripravi pa je še šesta. Ljudski misijoni in duhovne obnove ter različni duhovni vikendi pa predstavljajo še dodatni izziv za pričevanje našega načina življenja v različnih okoljih. V dekaniji se ob 160-letnici prenosa škofijskega sedeža v Maribor in 20-letnici beatifikacije bl. škofa Antona Martina Slomška pripravljamo na misijon, ki bo potekal od septembra do decembra. Dolgo smo čakali na soglasje Mestne občine Maribor za postavitev ograje na našem dvorišču, da smo tako povečali parkirne zmogljivosti in po dobrem letu uspeli vse urediti. V lanskem letu smo uredili tudi ogrevanje v pritličju in v 1. nadstropju (nova peč na mestni plin), v teh dneh pa smo končno uredili tudi ogrevanje v cerkvi, kjer smo grelna telesa namestili pod sedala cerkvenih klopi.

p. Franc Kovše

Nova Štifta

Že kar nekaj let je bil Božič »zelen«, pa smo se vseeno veselili Gospodovega rojstva in postavljanja jasic na več krajih: v cerkvi, pod lipo, v kapeli in drugod po hiši. Sveti večer sva začela s skupno molitvijo, ko so pritrkovalci naznanili velik praznik. Molitvi je sledila skupna večerja in priprava na polnočnico in jutranji maši. Na praznik sv. Štefana je bil po maši blagoslov soli, konj in konjenikov. Ker so se ti blagoslovi razširili tudi v drugih krajih, je zato tudi pri nas število malo manjše, a še vedno lepo. Ti prazniki in skok v novo leto so hitro minili, zamenjali smo koledarje in mesec januar je prinesel nekaj skupin v našo hišo za vikende. Ker je snega v letošnjem letu malo, je posledično tudi nekaj več ljudi pri rednih bogoslužjih. Februar je kratek mesec in počitnice za otroke ga še skrajšajo. Smo pa zato v začetku marca spokorno stopili na pot posta, ki naj bo za vse blagoslovljen.

Lepe pozdrave pošiljava brata Tadej in Marijan

Novice z Viča

Bratje na Viču s primerno dinamiko molitve in dela nadaljujemo svoje poslanstvo, skrbimo za materialno in duhovno uboge, se pogovarjamo o izzivih našega reda in kujemo pastoralne načrte za prihodnost. P. Peter z veseljem ugotavlja, da je v prvem četrtletju letošnjega leta v Sveto deželo prepeljal že pet skupin, do konca leta jih namerava še pet. Tako bo letos število skupin podvojeno glede na zadnja leta. P. Tadej je dobil bitko na sodišču v boju za svobodo izražanja in za nerojene otroke. Skupaj s svojimi somišljeniki je daroval zahvalno mašo na Brezjah 23. marca in po sveti maši prejel priznanje Bela vrtnica za leto 2019, ki ga podeljuje Gibanje za otroke in družine. Kaplanu p. Boštjanu je ob podpori župnika p. Pepija uspelo zmagati na razpisu za Mladinske centre Mestne občine Ljubljana. Tako je z marcem 2019 začel v Antonovem domu delovati Mladinski center Vič. Salezijancem, ki že vrsto let mladino zbirajo v mladinskem centru na Rakovniku in na Kodeljevem, smo se pridružili še v župniji na Viču v upanju, da se bomo mladim lahko približali še na drugačen način in tudi tiste »z obrobja« navdušili za ideale sv. Frančiška Asiškega. Delo za poklice je naša stalna skrb, zato poleg molitve žrtvujemo čas za delo z ministranti in jih redno zbiramo na vajah, pogovorih, duhovnih obnovah in jih obiščemo po domovih. P. Boštjan se trudi biti v stiku z otroki in mladino tudi z obiski na Osnovni šoli Vič in na Gimnaziji Vič. P. Zdravko goreče vodi tretjerednike ter Apostolstvo Cirila in Metoda, p. Anton pa navdušuje za vero veroučence dveh razredov devetletke. Gvardijan p. Pepi rad poskrbi za pozitivno vzdušje v samostanu in se ob vsem pastoralnem in misijonskem delu z brati pripravlja na nekaj investicij v letu 2019. P. Hieronim vse naše aktivnosti potrdi z besedo »toleriram«. Vsi pa si prizadevamo, da bi v ljudeh, ki jih srečujemo na Viču in širše, prebujali lepo in dobro.

p. Boštjan

Bratski obisk v Melbourneu

Pri svetem Cirilu in Metodu v Melbourneu – Kew smo v nedeljo, 17. februarja 2019, pozdravili p. Bogdana Knavs, gvardijana samostana v Kamniku, ter g. Boštjana Ošlaja, župnika župnije Sveti Jurij ob Ščavnici, nedeljo pozneje pa še g. Erika Šviglja, župnika župnije Kranj - Zlato polje.

p. Ciril

Provincialni kapitelj 2019

Provincialni kapitelj bo potekal v letu, ko Red obhaja 800-letnico prvega generalnega kapitlja (26. maja 1219) in 800-letnico srečanja očeta Frančiška s sultanom Malek-el Kamelom. V naši provinci pa se bomo spominjali 680-letnice ustanovitve Bosanske vikarije in 480-letnice začetka božje poti na Sveti Gori. Dodajmo še 110-letnico pastoralnega dela za Slovence v New Yorku. In še, 22. julija bo stoletnica odkar imamo lepo in pomenljivo ime »Slovenska frančiškanska provinca sv. Križa«.

In v kakšnih razmerah smo? Na splošno rečeno: v globalnem svetu vlada kaos (teroristični napadi, migranti, oboroževalna tekma z vedno novim orožjem med Rusijo in Ameriko) z velikimi razlikami med bogatimi in revnimi. Zakaj hrumijo ljudstva in se dvigajo narodi? Božje ljudstvo Stare zaveze je v stiski klicalo: »Vi, oblaki ga rosite!« In v Evropi? Ronald Trump meni, da bo EU razpadla. In potem se nam slabo piše, saj lahko postane bojišče, ki malim narodom ne bo prineslo varnosti. In če ostane Evropa taka, kot je, je pred dilemo, kako jo rešiti: z večjim številom lastnih

otrok ali na stežaj odpreti vrata migrantom. Evropi grozi razkol: eni jo želijo reševati z Bogom, drugi brez Boga, saj ga želijo izriniti iz vsake človeške dejavnosti. Nekateri še obnavljajo cerkve, drugi jih rušijo ali prodajajo. Demografsko zimo smo povzročili sami. »Ko nobena druga preroška lekcija ne pomaga, pomaga polomija, ki si jo je človek sam pripravil« (prof. Jože Krašovec).

In kako je v naši ljubi Sloveniji, v naši krajevni Cerkvi in provinci Sv. Križa? Novembra sem se iz Celja peljal z župnikom, dr. teologije, in med pogovorom mi je rekel: »Mi duhovniki bomo morali zopet postati duhovniki in vi redovniki zopet redovniki.« In nekaj dni zatem sem se z vlakom peljal iz Brežic z župnikom Janezom, pri katerem sem bil pred leti na misijonu. Opravil je spoved in zmolila sva večernice. V pogovoru je čas vožnje hitro minil. Zelo me prevzela njegova trditev: »Kdor se danes odloči za duhovniški poklic, mora biti nor!« Mislil sem: ker takih »norcev« ni več, smo ostali brez naslednikov.

Statistiko kar preskočimo, ker nam ne daje veselja. Rodovitna polja se pozidavajo (sredi najlepšega polja zgradijo tovarno), obdelovalna zemljišča zaraščajo, podeželje se prazni, praznijo se samostani in semenišča in samostani; imamo profesorje, nimamo študentov, imamo magistre, nimamo pa kandidatov, imamo škofo, manjka pa župnikov. Še vedno je preveč splavom in premalo rojstev; odročne šole, ambulate, poštna postaje se ukinjajo, župnije združujejo ... Da mladi živijo skupaj brez poroke, je postalo normalno, celo vdovci se kaj kmalu po pogrebu sozakonca znajdejo v novi zvezi in z »zgle-dom« dajejo potuho lastnim otrokom. V naše družine se je kar potihem naselil ateizem in tako v nekdanji verni družini zdaj raste novi rod ateistov. V družine se je naselil molk o veri in Bogu, o njem se ne govori več. Otroci rastejo v notranji praznini. Njihovi otroci se za ateizem ne bodo opredelili, saj ga bodo kratko malo podedovali. Praktični ateizem je najbolj trdoživ in ta pelje družbo v »duhovno odrevenelost«. Ko vera zamre, gre pot hitro navzdol in ljudje postanejo grabežljivi volkovi.

Zakaj se je po koncilu, kar v kratkem, začelo površno in nepremišljeno prilagajanje? Sledili so številni izstopi, redovniška identiteta je padla, začeli so se spolni škandali, sodobna komunikacijska sredstva ljudi razosebljajo; čeprav so brez dvoma koristna, a če jih bo v bogoslužju vedno več, bo vedno manj prostora za duha. Papež Benedikt XVI. je po koncilu hitro uvidel spremembe - velike in močne redovne skupnosti so se v temeljih zamajale, zaškrupale in zaječale. Sv. Janez Pavel II. pa je spoznal: »Vse človeštvo čuti hudo nujno, da najde smisel in si postavi cilj v svetu, ki je vedno bolj zapleten in v katerem je vedno težje biti srečen.« Na sinodi o posvečenem življenju so razmišljali tudi o krizi redovnega življenja, ki da je za nekatere redovne

skupnosti »skoraj smrtno nevarna«, za nekatere pa preizkušnja zaupanja v Boga, Gospoda zgodovine, zaupanje v njegovo navzočnost.

Nekdanji generalni minister fr. Herman Schaluck je v dokumentu Napolniti zemljo s Kristusovim evangelijem naglasil evangelizacijo kot izročilo in prerokbo. Evangelizacija je kri, ki teče po žilah Reda. Povezoval je evangelij in vodilo, izročilo in prerokbo. Izročilo je staro 800 let, prerokba pa pomeni najprej razumevanje časa (»teološki prostor«), pomeni pa tudi pogled naprej ali vsaj slutnjo prihodnosti, rešitev za probleme, čeprav je še ne vidimo. Evangelij in vodilo pa oblikujeta strugo, po kateri teče evangelizacija.

Čas prvega generalnega kapitlja ni bil lahek (kriza vrednot in posledice križarskih vojn, velika nevarnost katarov in problemi v mladem Redu ...). In po kapitlju so šli bratje v Nemčijo, Madžarsko, Španijo in Maroko. Njihova moč je bila v oznanjevanju temeljnih načel evangelija in, posledično, v hitrem večanju števila bratov.

Zelo se trudimo, da bi ohranili optimizem. Radi poudarjamo, kako so naše cerkve na sveti večer polne, ne upamo pa povedati, kako je naslednji dan, na praznik sv. Štefana; veselimo se velike sobote, še posebej, če je sončna, ker se toliko ljudi zbere k žegnu, na velikonočni ponedeljek pa je zelo drugače. Papež Frančišek je ob zaključku sinode mladih (27. okt. 2018) Boga prepoznal za mladega; in ko bo potekala sinoda starih, bomo rekli »Bog je star.« Ne, Bog je isti na veke! In to je pravi in edini razlog za optimizem. Žal pa se je provinca postarala. Zato predlagam spremembo gesla kapitlja »Bog je mlad« v bolj aktualnega: »NAŠO PROVINCO POGUBE OTMIMO!«

P. Zdravko Jakop

Ob 100. obletnici današnjega imena province

V letošnjem letu praznuje Slovenska frančiškanska provinca sv. Križa 100. obletnico svojega imena. Ob koncu julija leta 1919 (22.–29.) je namreč potekal prvi kapitelj province po koncu prve svetovne vojne, ki je bil obenem tudi prvi v takrat mladi državi Kraljevini Srbov Hrvatov in Slovencev. Med sklepi kapitlja je bila tudi sprememba imena province in sicer iz Provinca sv. Križa Kranjske v **Provinca sv. Križa Slovenije**. A to ni bila edina sprememba imena redovne pokrajine, ki danes šteje že nad 500 let.

Današnja Slovenska frančiškanska provinca ima svoje začetke v letu 1514, ko je generalni kapitelj manjših bratov sprejel odločitev, da se bosanska vikarija (*Vicaria Bosnae*) razdeli v dve redovni pokrajini in sicer **Vikarijo hrvaške Bosne** (*Vicaria Bosnae Croatiae*) in Vikarijo srebrniške Bosne (*Vicaria Bosnae Argentinae*).¹ Vzrok za delitev so bila turška osvajanja na zahodnem Balkanu in s tem povezane številne vojaške aktivnosti, ki jim lahko s krajšimi oz. daljšimi prekinitvami sledimo od srede 15. do konca 16. stoletja. Kljub več poskusom v obdobju od 1463 do 1514, da bi ohranili celovitost nekdanje bosanske Vikarije, enotnosti med nenehno vojskujoče strani razpete redovne pokrajine ni bilo mogoče ohraniti. Ob odločitvi za delitev, kjer so srebrniški Bosni pripadli vsi samostani pod oblastjo Otomanskega imperija, hrvaški Bosni pa samostani nekdanje bosanske vikarije na ozemlju pod oblastjo krščanskih vladarjev (hrvaško-ogrskega kralja in Beneške republike), je kapitelj določil, da se ob morebitni osvoboditvi izpod oblasti nevernikov vsi samostani ponovno združijo v eno redovno pokrajino. Prvenstvo in s tem tudi arhiv nekdanje Vikarije Bosne je pripadlo Vikariji hrvaške Bosne.²

Ker so bratje Vikarije Bosne pripadali observantski struji v redu, sta imeli status vikarije tudi obe v letu 1514 ustanovljeni novi pokrajini. Ob delitvi reda manjših bratov na konventualce (minorite) in observante

(frančiškane) v letu 1517, pa so vse observantske vikarije, ki so bile prej formalno podrejene konventualskim provincialom ali neposredno generalnemu ministru, dobile status popolnoma samostojnih redovnih pokrajin in s tem tudi naziv provinc. Od leta 1517 je tako redovna pokrajina sv. Križa nosila ime **Provinca hrvaške Bosne** (*Provincia Bosnae Croatiae*).

Zaradi novih osvajanj Otomanskega imperija v prvi polovici 16. stol. je Provinca hrvaške Bosne izgubila večino svojih samostanov (43), ki jih je imela ob ustanovitvi, ohranila sta se le dva (Senj in Trsat). Izgubljene je skušala nadomestiti z novimi samostani ob zahodni meji hrvaško-ogrskega kraljestva (Samobor → sv. Lenart v Kotarih, Brdovec, Radekovo → Klanjec). Omenjeni samostani pa niso omogočali preživetja province, zato je provincial hrvaške Bosne prosil vodstva sosednjih provinc (dalmatinske in avstrijske), da bi hrvaški Bosni prepustila katerega od svojih samostanov in tako se je provinca razširila v notranjeavstrijske dežele (1559 Novo mesto, 1560 Pazin, 1565 Sveta Gora).³ Kljub dovoljenju vodstva avstrijske province in vrhovnega vodstva reda, da se ljubljanski samostan priključi hrvaški Bosni že v letu 1559, je bila njegova vključitev v omenjeno provinco dokončno in formalno zaključena šele leta 1615.⁴ Z obnovitvijo redovnega življenja v Kamniku in ustanovitvijo novega samostana v Nazarjah se je delež samostanov na ozemlju, kjer je prebivalstvo govorilo slovenski jezik, ki pa so ga večinoma imenovali kar »kranjski«, prišlo tudi do spremembe v imenu province. Njegova najstarejše doslej znana omemba je na pečatu province, odtisnjem leta 1631 na tabelo province, ki je bila poslana vodstvu avstrijske province oz. komisarju reda za habsburške dežele.⁵ Na pečatu je ime redovne pokrajine *Provincia Bosnae Croatiae et Carnioliae st. Crucis*. Domnevati smemo, da se je po dobrih sto letih od ustanovitve redovne pokrajine oz. od izgube samostanov v Bosni značaj navedbe Hrvaške v imenu province spremenil in sicer tako, da ni bil več v pridevniški rabi k teritorialni opredelitvi Provinca Bosna, ampak kot teritorialna opredelitev. Zaradi tega

1 Fermendžin, Euzebij: *Acta Bosnae potissimum ecclesiastica cum insertis editorum documentorum regestis : ab anno 925 usque ad annum 1752*. (Monumenta spectantia historiam Slavorum Meridionalium, 23). Zagrabiae : In Taberna libraria eiusdem Societatis typographicae, 1892. No. 1195. 1514, 29. Junii, Asissi.

2 Prim. Škofljanec, Jože: *Observanti province sv. Križa in slovenske pokrajine od konca 15. do srede 18. stoletja*. Ljubljana 2008 (tipkopis doktorske disertacije), str. 25–28.

3 Prim. Prav tam, str. 29–35, 46.

4 Prim. Prav tam, str. 149–152.

5 Arhiv Avstrijske frančiškanske province, Dunaj, Cista 13, Fasc. B, No. 15, Tabula Provinciae Bosnae Croatiae et Carnioliae, 1631.

najkasneje za obdobje od začetka 17. stol. dalje slovenimo ime province kot **Provinca Bosne Hrvaške** oz. po 1631 **Provinca Bosne Hrvaške in Slovenije**.

Vladavina cesarja Leopolda I. (1654–1705) je v življenju redovnih pokrajin, ne le pri frančiškanih, pač pa tudi pri nekaterih drugih redovnih skupnostih, zaznamovana tudi s spreminjanjem njihovih meja oz. njihovim preoblikovanjem na način, da bi se skladale z deželnimi mejami. Posebno v obdobju po protihabsburškem uporu dela hrvaškega plemstva (1664–1670), na čelu katerih so bili člani družin Zrinjski in Frankopan, so bili poskusi priključitve k avstrijski provinci podvrženi samostani na Štajerskem (Nazarje, Ormož in Brežice – v ustanavljanju). Ob sprejetju reforme province oz. uvrstitvi v reformatoško vejo frančiškanov leta 1688,⁶ je takratni provincial p. Anton Lazari, med drugim tudi cesarski svetnik, na generalnem kapitlju, ki je potrjeval odločitev o reformi province, predlagal tudi spremembo njenega imena. To je utemeljeval z dejstvom, da provinca nima več samostanov v Bosni.⁷ Novo ime province, ki ga najdemo tudi na njenem pečatu, je bilo »*Provincia Carnioliae Fratrum Minorum Stricteris Observantiae S. Francisci*«, pri čemer se v primerjavi s starejšo podobo pečata grbovno polje s podobo križa in sv. Frančiška ter napisoma »*O Crux Ave Spes Unica*« in »*Bosniae Vicaria*« nista spremenila. Slovenjeno ime province bi tako bilo: **Provinca Kranjske** Manjših bratov strožjega izpolnjevanja Vodila sv. Frančiška, dopustna pa je tudi raba imena Provinca Kranjske sv. Križa reformatov ali katera od njenih skrajšanih oblik.

Izbrisu Hrvaške iz imena province je ostro nasprotoval del hrvaških bratov, pa tudi hrvaški sabor. Slednji je celo zagrozil, da bo prepovedal zbiranje kolekture na ozemlju banske Hrvaške. Sabor je poskusil s pritožbami na vrhovno vodstvo reda in je pošiljal svoje pooblaščenke tudi na generalne kapitlje, z namenom vplivanja na spremembo imena province. Razprava o spremembi imena oz. vrnitvi Hrvaške v ime province je bila tema na več provincialnih kapitljih in sejah definitorija province ob koncu 17. in začetku 18. stoletja. Pobude so se znova okrepile v letu 1705, ko sta umrla ključna dejavnika

sprememb iz leta 1788, v maju najprej cesar Leopold I., konec avgusta pa tudi p. Anton Lazari. Končno je v letu 1707 definitorij na eni od svojih sej sprejel odločitev, da ne nasprotuje spremembi imena oz. vrnitvi Hrvaške v ime province, vendar ob predhodnem strinjanju vrhovnega vodstva reda. Ko je leta svoje privoljenje k temu podal še novi cesar Jožef I. je septembra 1708 kapitelj province, ki je zasedal v Kamniku, sprejel odločitev o novem imenu province, ki se je odtlej imenovala **Provinca sv. Križa Hrvaške in Kranjske**.⁸

Obdobje druge polovice 18. stol. sta s številnimi reformami zaznamovala vladarja Marija Terezija in njen sin Jožef II.. Medtem ko je prva sicer odločno posegla na več področij redovnega življenja (pogoji vstopanja v red, redovno šolstvo, stiki s predstojniki, ...), ni neposredno urejala notranjih redovnih razmer. Jožef II., ki je znan po ukinjanju številnih samostanov in redovnih skupnosti, pa je med drugim posegel tudi na področje volitev redovnih predstojnikov in preoblikovanja meja redovnih pokrajin. Zaradi stroge ločitve na ogrsko in avstrijsko polovico habsburškega imperija je po cesarjevem odloku leta 1783 prišlo do delitve province in sicer na **Kranjsko provinco sv. Križa**, ki so ji pripadli samostani avstrijskega dela province, ter **Primorsko provinco sv. Križa**, ki je združevala hrvaške samostane nekdanje hrvaško-kranjske province. Dve leti kasneje je cesar izdal nov dekret, s katerim je »kranjskim« samostanom pridružil nekatere samostane na avstrijskem štajerskem in koroškem, provinca pa je dobila ime **Notranjeavstrijska provinca sv. Križa** (*Provincia Sancti Crucis inferioris Austriae*).⁹ Po smrti cesarja Jožefa II. (1790) so se samostani iz nemško govorečih delov notranjeavstrijskih dežel ločili od samostanov v pretežno slovensko govorečih okoljih in vzpostavljeno je bilo stanje pred letom 1785, torej Kranjska provinca sv. Križa.

6 Arhiv Slovenske Frančiškanske province, Ljubljana (ASFP), Provincialni protokol, zv. 1, str. 137–139.

7 Več o reformi in spremembi imena province v: Škofljanec, Jože: *Observanti province sv. Križa*, str. 132–143.

8 ASFP, Provincialni protokol, zv. 1, str. 392. Prim. tudi: Škofljanec, Jože: *Observanti province sv. Križa*, str. 143–147.

9 Hoško, Franjo Emanuel: *Franjevci u kontinentalnoj Hrvatskoj kroz stoljeća*. (Analecta Croatica christiana, 32). Zagreb : Kršćanska sadašnjost, 2000, str. 189–201.. Tominec, Angelik: Pregled zgodovine frančiškanov med Slovenci. *Cvetje z vrhov sv. Frančiška*, 43, 1926, Slavnostni izvod v spomin sedme stoletnice smrti sv. Frančiška, str. 47, 49–52. Kokol, Hadrian: *Die Geschichte der Franziskanerklöster in Untersteiermark : in der Aufklärungsperiode und in der Zeit des Absolutismus (ca. 1750-1850)*. Görz : [s. n.], 1915, str. 58–59.

Napoleonske vojne in ustanovitev Ilirskih provinc (1809–1813) so pripeljali v letu 1810 do ponovne združitve dveh delov nekdanje hrvaško-kranjske province, vendar tokrat pod novim imenom Ilirska provinca sv. Križa. Glede na potek razmejitve med »francoskim« in »avstrijskim« ozemljem sta v obdobju do leta 1813 zunaj te province ostala samostana v Nazarjah in Brežicah. Obnova habsburške oblasti po propadu Ilirskih provinc je prinesla tudi vrnitev starega imena province v **Provinca Hrvaške in Kranjske** oz. pogosto zapisano tudi Hrvaško-kranjska Provinca.¹⁰

Združevanje štirih vej frančiškanov ob koncu 19. stoletja, ki je znano tudi po imenu Unio Leonina, je imelo za posledico tudi oblikovanje nacionalnih provinc. Z odpravo delitev na observante in reformate med hrvaško govorečimi brati so bili vzpostavljeni pogoji za oblikovanje nove Hrvaške province sv. Cirila in Metoda, ki so ji pripadli samostani hrvaškega dela Province Hrvaške in Kranjske. Ob pridružitvi mariborskega in trojiškega samostana je bila tako oblikovana nova **Provinca Kranjske sv. Križa**, k njej pa je sodil tudi samostan v istrskem Pazinu.¹¹ Za razliko od hrvaške province, ki se je pri poimenovanju posredno opirala na svojo srednjeveško državnost, pa Slovenci v habsburški monarhiji nismo imeli priznanega enakega statusa, zato je provinca ohranila že znano historično ime, izhajajoče iz imena osrednje dežele.

Ko se je slabo leto po koncu prve svetovne vojne, 22. julija 1919 sestal kapitelj province, zbrani bratje niso imeli velikih zadreg pri sprejemanju odločitev, da dobi provinca narodno ime. A priznati moramo, da v novi, a unitarno urejeni državi, ki je priznavala en narod s tremi imeni, narodna identiteta pri spremembi imena ni bila postavljena v ospredje. V štirih točkah utemeljitve spremembe se jasno kaže duh časa. Kot razlogi za spremembo imena v **Provinca sv. Križa Slovenije** (*Provincia S. Crucis Sloveniae*), so bili zapisani: 1. Dosedanje ime ne predstavlja celotnega območja province, saj upravno to ni Kranjska pač pa Slovenija. 2. Večina samostanov ni na Kranjskem. 3. V trenutnih političnih razmerah bi vztrajanje pri imenu Kranjske lahko pomenilo kot »avstrofilstvo«. 4. Preprečenje delitev med brati na Kranjce in Štajerce.¹²

Kakor pri nekaterih drugih predstavljenih primerih se je v več desetletjih spremenilo razumevanje imena province, ki ga danes ne moremo razumeti drugače kot ime redovne pokrajine, ki združuje slovenske frančiškane, ki delujejo med Slovenci v domovini in po svetu.

Jože Škofljanec

Se bo zgodilo? ...

Lahko se zgodi, da se bodo kapucini v Mariboru vrnili na svoje prvotno mesto v frančiškanski samostan. Zgodovina se v marsičem ponavlja. Kapucine je v Maribor povabil grof Janez Jakob Khiesl. Leta 1613 je škof Tomaž Hren blagoslovil temeljni kamen za samostan in cerkev in leta 1618 je sekavški knezoškof Jakob Eberlein kot generalni vikar salzburskega nadškofa cerkev posvetil v čast preblaženi Devici Mariji in kapucini so tu uspešno delovali v času protireformacije. Ljudje so jih lepo sprejeli. Prišla je jožefinska reforma, ko so morali oditi po 160 letih in postojanko prepustiti bratom minoritom. Le-ti so v Maribor prišli že sredi 13. stoletja. Samostan in Marijino cerkev so dobili ob Dravi in tam delovali nad 500 let, dokler jim cesar Jožef II. ni odvzel postojanke ter cerkev in samostan namenil za vojašnico in skladišče (1784). V samostanu so danes stranke, kaj bi naredili s cerkvijo, pa še zdaj ne vedo. Cesar minoritov ni izgnal, jih je pa preselil v izpraznjeni kapucinski samostan. S seboj so vzeli čudodelni kip Matere Usmiljenja (posedovali so ga od l. 1747) in ga izpostavili na oltarju, in tako je Marijina cerkev postala svetišče Matere Usmiljenja. Cesar Jožef je že tedaj iskal mesto za novo župnijo. Ker pa v Košakih ni bilo ne cerkve in ne drugih prostorov, je l. 1784 (stara nekdanja kapucinska cerkev) Mati Usmiljenja postala župnijska cerkev nove župnije, najprej le kot začasna, l. 1786 pa redna »slovenska predmestna župnija«. Prvih dvanajst let so jo vodili škofijski duhovniki, minoriti pa so tam imeli predvsem redne slovenske pridige. Leta 1796 pa so vso skrb za župnijsko delo prevzeli bratje minoriti in ga opravljali do l. 1813, ko so zaradi pomanjkanja redovnih poklicev župnijo prepustili škofijskim duhovnikom. Le-ti so župnijo vodili dvajset let do leta 1833, ko so župnijo prevzeli redemptoristi; v dobrih petnajstih letih so obnovili cerkev in samostan in vse skupaj l. 1849 zopet prepustili škofijskim gospodom. Deset let je župnijo opravljal Jožef Kostanjevec, za njim pa provizor gospod Franc Lorenčič. To pa je bil čas prenosa škofijskega sedeža v Maribor. Slomšek je spoznal, kako frančiškani dobro delujejo pri Sveti Trojici, pa se je odločil in prosil frančiškansko provinco sv. Leopolda v Kelternu na Tirolskem, da bi prevzeli postojanko v Mariboru. Ker je bilo treba vse pravno urediti, je bil postopek izpeljan šele po Slomškovi smrti. Provizor Franc Lorenčič je župnijo vodil do 30. aprila 1864, in

10 Tominec, Angelik: Pregled zgodovine, str. 48–49. Kokol, Hadrijan: *Die Geschichte der Franziskanerklöster*, str. 81–82.

11 Škofljanec, Jože: Unio Leonina in oblikovanje slovenske frančiškanske province. *Arhivi : glasilo Arhivskega društva in arhivov Slovenije*, 34, št. 2 (2011), str. 525–536.

12 ASFP, II/A–11b Acta provincialnih kapitljev in definitornih kongresov 1906–1921, Acta Capituli 1919.

Liturgične spodbude

Velikonočna sveča

naslednji dan je škof dr. Jakob Maksimilijan Stepišnik izročil samostan in župnijo frančiškanom. Nastopili so štirje patri in dva brata laika. To se je zgodilo 1. maja 1864. V tem času je Slomšek iz Gradca v Maribor povabil tudi šolske sestre za vzgojo mladine. Leta 1869 so se osamosvojile in od tedaj jih poznamo kot mari-borske šolske (Slomškove) sestre.

Iz tega vidimo, kako pogosto so se menjavali »upravitelji« samostana, cerkve in župnije. Kapucini so delovali nad 160 let, minoriti 30 let, redemptoristi 16 let in škofijski v treh etapah skupaj 45 let. In frančiškani od l. 1864 naprej. Postavlja se vprašanje: Doklej še? Kdo nas bo zamenjal? Prvotni prebivalci in oskrbniki kapucini? Lahko se zgodi. Zgodovina se ponavlja. Vse je samo začasno.

P. Zdravko

Sveča je odlično krščansko znamenje z globokimi simbolnimi sporočili, vendar je pomenljivo znamenje tudi v drugih verstvih in pri neverujočih ljudeh. Temno noč je človek že od nekdaj občutil kot grozljivo in neprijazno. Zakuril je ogenj, da bi mu bilo toplo in da bi občutil varnost pred temačno in nevidno nevarnostjo.

Počasi si je naredil svetilke, da so mu razsvetljevale temino noč. Njihova svetloba je bila prisposodba za človekovo pot iz teme k luči in iz smrti v življenje. Poganski templji, pa tudi tempelj v Jeruzalemu, so bili razsvetljeni z mnogimi lučmi.

Jesus je večkrat govoril o luči in zatrdil: »Jaz sem luč sveta!« in nas povabil, naj hodimo za njim, da bomo prišli do polnosti življenja. Rekel je tudi nam, ki vanj verujemo: »Vi ste luč sveta!« in nas povabil, naj z zglednim življenjem iz vere pričujemo zanj in ljudi vodimo k luči.

Na velikonočno vigilijo pojemo hvalnico velikonočni sveči, v kateri se Bogu zahvaljujemo za rešitev iz sužnosti in ga prosimo, da bi svetloba vstalega Kristusa razsvetljevala naše življenje.

Navodilo pravi, naj **»diakon postavi velikonočno svečo na svečnik sredi prezbiterija ali ob ambonu«**. (Rimski misal, Velikonočna vigilija, št. 16)

Velikonočna sveča ima poseben pomen tudi ob krstu naših otrok, saj smo s krstom pridruženi velikonočni skrivnosti zmage življenja nad smrtjo. Pomeni nam darovanje, saj se použiva, da bi dajala svetlobo in toploto. Tako naj bi bilo tudi kristjanovo življenje dar za druge. Od binkošti do naslednje velike noči naj bo zato velikonočna sveča postavljena ob krstnem kamnu.

Velikonočna sveča ob slovesu naših pokojnih pa nam vlija upanje na večno življenje s Kristusom, ki je na križu in na velikonočno jutro dokončno premagal smrt.

p. Silvin Krajnc

Spominjajmo se vrlih mož in njihovih imenitnih del

Do naslednje številke Poročil, ki bo predvidoma izšla junija, se bomo spominjali obletnic nekaterih mož, in sicer:

***8. 6. 1898** se je pri Sv. Rupertu v Slov. goricah rodil slovničar in leksikograf, dr. bogoslovja in dekan v Hočah Anton Murko. Bil je sila ustvarjalen, v pisavi se je držal tradicionalne bohoričice ter zavračal metelčico in dajnico.

Ob 210-letnici rojstva je prav, da se ga spomnimo.

17. 5. 1869 je bil največji slovenski tabor v Vižmarjih pri Ljubljani, saj se ga je udeležilo za tiste čase velikanska množica 30.000 ljudi. Krepil se je duh slovenstva in nacionalna zavest, ki je tudi danes potrebna. Za je prav, da se tega tabora spominjamo ob 150-letnici.

***19. 5. 1869** se je v Kamniku rodil pesnik, dramatik in duhovnik Anton Medved, ki je »bil najlepši slovenski fant«. Čutil je stisko življenja, ki jo je izrazil z besedami: »O kaj misliti, čutiti / mora sleherno srce, / o kaj mora vse prebiti / preden v črno zemljo gre.« F. S. Finžgar je bil njegova opora. Tudi njemu velja hvaležen spomin ob 150-letnici rojstva.

***10. 5. 1879** se je v Vitanju rodil kipar, rezbar (modelar) in slikar Ivan Sojč, ki je ustvarjal v Nemčiji, na Hrvaškem, v Avstriji, kjer je v Gradcu zbudil pozornost »z nežnim kipom sv. Boštjana«. Seveda je največ ustvarjal na Slovenskem. Zelo lepa je njegova slika v glavnem oltarju v ž. c. v Cirkovcih »Marija gre v nebesa« (in nas vabi za seboj). Prav tako je zelo lep izrezljan križev pot pri Sv. Križu nad Mariborom, ki ga je izdelal l. 1914. Ob 140-letnici rojstva mu gre zahvala, saj se je neizbrisno vpisal v slovensko kulturo.

+26. 4. 1899 je v Cukrarni v Ljubljani umrl pesnik slovenske moderne Dragotin Kette. Njegove meditativne pesmi (cikel Moj Bog) izražajo razočaranje nad svetom in intuitivno najdenje Boga. Čeprav je umrl mlad (23 let), ga literati štejejo med pomembne pesnike. (120-letnica)

+11. 6. 1949 je v Ljubljani umrl Oton Župančič (domoljubna pesem Duma), dramatik (Veronika Deseniška), esejist (Adamič in slovenstvo), prevajalec (Shakespeare). Ob 70-letnici smrti se ga spominjamo zlasti kot mojstra bleščečega, izbrušenega pesniškega sloga in tematske raznolikosti. (70-letnica)

***13. 6. 1899** se je v Bodkovcih v Slov. goricah rodil literarni zgodovinar, kritik in pripovednik dr. Anton Slodnjak, slavljen mož, pa vendar zelo ponižan s strani kolegov na univerzi in slovenski akademiji. V viškem samostanu je imel prijatelja in rojaka prof. dr. Jakoba Aleksiča. Shajali so se pri Slodnjaku ali pri Obersnetu na Rožniku. Bil je tudi naš gost, ko je Aleksič obhajal 70-letnico življenja. Slodnjaka sem l. 1983 pokopal podpisani. Ob 120-letnici rojstva je spoštljiv spomin nanj še vedno živ.

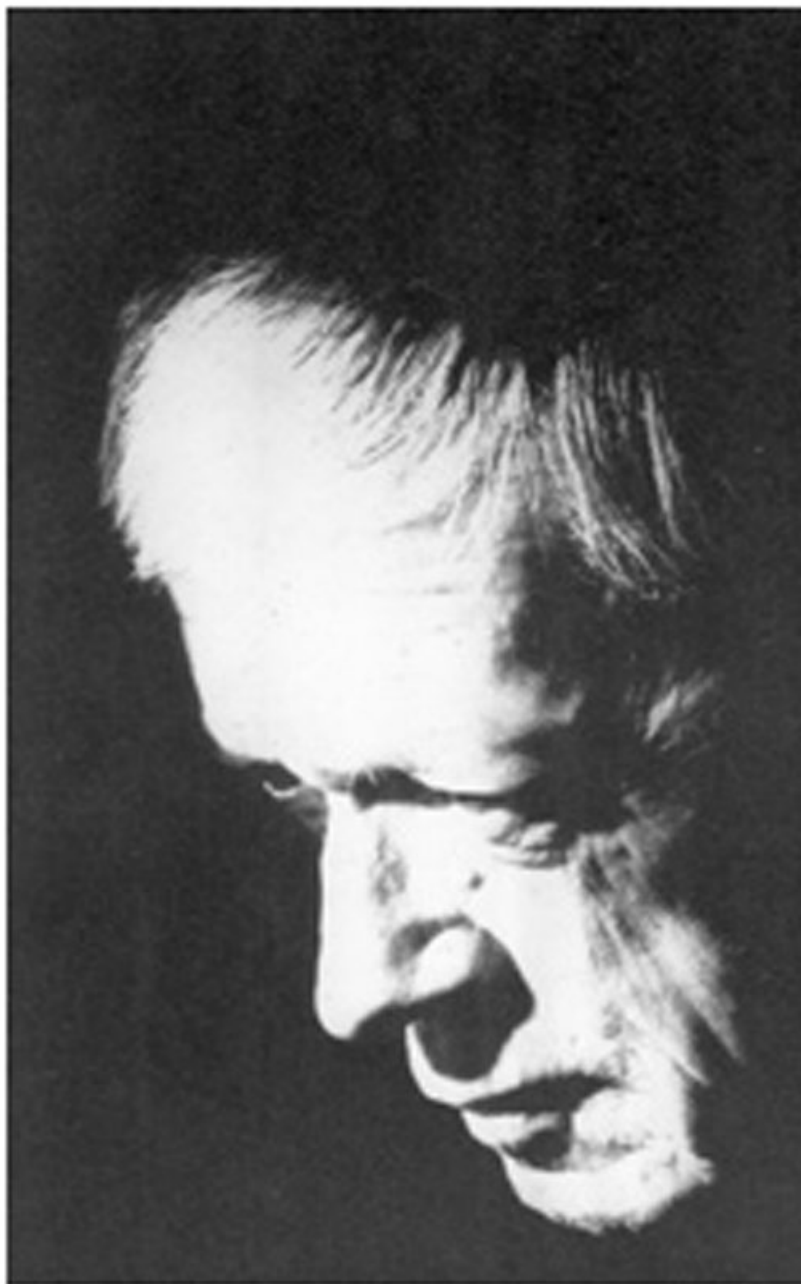
P. Zdravko

Razstava

Slikar br. Ambrož Testen

Direktorica Galerije likovnih samorastnikov Trebnje gospa P. Pavlič me je povabila na odprtje razstave izbranih slik frančiškanskega brata – Slovenca doma iz Loke pri Mengšu - Ambroža (Janeza) Testena (1897-1984). Odprtje razstave s kratkim glasbenim programom in nagovori je bilo 28.2.2019 in prikazuje motive iz življenja sv. Frančiška Asiškega, interpretacije svetopisemskih tem, Dantejeve Božanske komedije in umetnikovega vsakdanjega življenja in dela v samostanu. Slike odkrivajo duhovno globino in izjemno ekspresivnost, primerljivo z najvidnejšimi ekspresionisti sveta. Hrvati ga imajo za svojega Marca Chagalla. O Testenovih delih nam je spregovorila umetnostna zgodovinarica gospa Margarita Šimat, odlična poznavalka Testenovega dela in svetovalka v kabinetu grafike Hrvaške akademije znanosti in umetnosti. Veliko njegovih slik imajo v Nemčiji, nekaj pa so jih ohranili v samostanih zadarske province. Njegovo sliko, Jezus pade pod križem, so mi podarili zadarski frančiškani, ko sem bil pred leti generalni vizitator njihove province. Naj omenim, da je kot 17 letni fant prišel na porto ljubljanskega samostana in prosil, če bi lahko govoril z predstojnikom. Vratar ga je vprašal, zakaj to želi. Odgovoril je, da bi rad vstopil v naš red. Vratar ga je na kratko odpravil z besedami: »Pojdi kam drugam, pri nas je vse polno«, in je odšel ter vstopil v Zadarsko provinco. Služboval je v raznih samostanih zadarske province, najdlje pa v samostanu Kampor na otoku Rabu, kjer je tudi umrl. Bil je samouk in njegove slikarske talente so najprej odkrili tuji turisti, predvsem Nemci, ki so prihajali v Dalmacijo na počitnice. Priporočam vam, da si ogledate to razstavo in tega našega skromnega frančiškanskega brata preko njegovih umetniških del поближе spoznate, saj ga pri nas dejansko sploh ne poznamo in zanj ne vemo. Razstava je v Galeriji likovnih samorastnikov v Trebnjem, nasproti župnijske cerkve. Galerija je odprta od torka do petka od 10. do 18. ure, ob sobotah od 14. do 18. ure. Razstava je na ogled do 5. maja 2019.

p. Viktor Papež

br. Ambrož Testen

* 31. avgust 1897, Loka pri Mengšu; † 7. januar 1984, Zadar, Hrvaška

Otok Rab je zapisan v naši zgodovini s solzami. Med vojno so Italijani imeli na tem otoku taborišče za pregnane Slovence in mnogi so tu dotrpeli. O tem priča pokopališče, ki je sedaj urejeno kot spomenik. Nekaj kilometrov pred tem pokopališčem stoji ob cesti frančiškanski samostan sv. Evfemije v Kamporu, kjer že šestnajst let živi naš rojak umetnik, slikar, frančiškanski brat Ambrož Testen. Ambrož je njegovo redovno ime, in sicer že dolgo. Krstili so ga na ime Janez, kot je bilo ime tudi njegovemu očetu. Ko je 1914. s šestnajstimi leti prvič stopil v samostan v Zadru, je dobil ime Benedikt. Letos je pri založbi Krščanska sadašnjost v Zagrebu izšla o njem bogato opremljena knjiga z naslovom 'Testen'. Knjiga poleg ocene njegovih del in življenjepisa v hrvaščini in nemščini prinaša veliko črno-belih in barvnih reprodukcij njegovih slik. Brat Ambrož sedaj vrši službo kustosa samostanskega muzeja, ki ga uporablja obenem za svoj atelje, umetniško delavnico. Bil je vesel obiska in priložnosti, daje lahko z nekom govoril po domače. Sedla sva med zadnje slike križevega pota, ki ga dela za cerkev v Kuni. Na mizici in po stolih so ležale njegove risbe. Začela sva s pogovorom.

Brat Ambrož, vi ste Slovenec, frančiškan in umetnik, doma iz Loke pri Mengšu, zato nas še bolj zanima vaša osebnost in pestro življenje, ki ste ga imeli že v svoji mladosti. Radi bi, da bi tudi za naše Ognjišče povedali nekaj svojih spominov. Kdaj ste bili nazadnje doma?

Mislim, da malo pred drugo svetovno vojno.

Živi v vaši rojstni hiši še kdo od vaših sorodnikov?
V rojstni hiši živi svak z družino.

- Slovensko govorite pa še zelo dobro, čeprav že toliko let niste bili v Sloveniji.

Berem časopis Delo, ki mi ga je naročil moj brat Anton, ki mi tudi poravnava naročnino. Živi v Ljubljani, bil je sodnik, zdaj pa je upokojen. Tako sem seznanjen z novicami iz moje ožje domovine. Sicer zdaj že bolj slabo vidim in ne preberem vsega, kot sem včasih. To mi je, lahko bi rekel, vsakdanji kruh, da preberem nekaj slovenskega. Takrat se mi zdi, kot da bi bil v Sloveniji.

Vaše življenje je zelo zanimivo in tudi zelo raznoliko, lahko bi rekli neverjetno. Že to, da niste bili toliko časa doma in da od svoje mladosti živite na Hrvaškem. Kako ste pravzaprav prišli na Hrvaško?

Še sam ne vem prav, kako, vendar sem prišel s šestnajstimi leti v Zadar. Oče je imel neko poznanstvo in tako sem takoj prišel v frančiškanski samostan v Zadar. Čez dobrih štirinajst dni pa se je začela prva svetovna vojna. Dve leti sem bil v samostanu, potem pa sem šel k vojakom, kjer sem ostal do konca, dokler ni propadla Avstrija.

Kje pa ste bili pri vojakah?

V XVII. slovenskem regimentu, največ v Judenburgu pa tudi na fronti. Ko sem bil sedem ali osem mesecev vojak, sem si poškodoval nogo. Ravno takrat je začela ofenziva, jaz pa sem moral v bolnišnico. Tam sem ostal dva meseca. Potem je prišla vizita. Kdor je dobil rdeč listek, je moral na fronto, v prve bojne vrste, drugi so dobili bel listek. Ko je prišla komisija do mene, so se mučili, kako bi se pogovarjali, ker je na tabli pisalo, da sem Slovenec. Predsednik komisije me je vprašal, kako govorim, pa sem odgovoril, da govorim tudi nemško. Naročil je, naj izbrišejo na tabli, da sem Slovenec in da naj napišejo, da sem Nemec.

Vam je to koristilo ali škodilo?

Sam sem si rekel: Morda mi bo to koristilo. Ko je spremstvu rekel, da naj mi dajo rdeč listek, sem tudi jaz postal rdeč, ker je to pomenilo, da moram nazaj na fronto. Potem pa se je predsednik komisije premislil in rekel: "Ne, ne, dajte mu bel listek." Takoj se je v meni naselilo upanje. Poslali so me za tri mesece na Češko, v bolnišnico. Ker pravzaprav nisem bil nič bolan, sem se naveličal bolnišnice in prosil sem za dopust. Dobil sem štirinajst dni dopusta. Vojna je šla že h koncu, vsak dan smo pričakovali konec. Ko je minilo 14 dni dopusta, sem se javil na žandarmeriji, kjer so mi rekli, da se moram vrniti nazaj, drugače bom kaznovan. Obljubil sem, da za gotovo pojdem, pa sem ostal doma, vendar sem bil samo en teden, potem so me odkrili in sem moral oditi.

Vsak dan, vsak trenutek bi šel v Slovenijo. Seveda, veste, dom je dom, si med svojimi ljudmi.

Bog pa je hotel, da ste žrtvovali te svoje želje, hkrati pa je blagoslovil te vaše žrtve, da ste v življenju veliko dosegli.

Mogoče. Pisec knjige, ki ste jo prej omenili, je ob tem, ko sem mu pripovedoval o svojem življenju, rekel, da čuti, da je bil z mano prst božji. Začudil sem se, zlasti ko sem pozneje zvedel, da ni veren, pa je tako rekel.

- Kaj ste delali tista tri leta, ko ste ostali doma?

Moj oče je bil zidarski mojster, pa sem hodil z njim in mu pomagal.

- Torej ste tudi izučeni zidar?

To pa ne, ker za to delo nisem bil preveč navdušen, nisem kaj dosti zidal, je že oče pogledal zame, da mi ni bilo prehudo.

Bili ste številna družina, koliko vas je bilo otrok?

Osem, bilo nas je pet bratov in tri sestre. Bila je polna hiša. Mama je gospodinjala, prej pa je bila na Dunaju deset let otroška negovalka pri družini Oberwalder, ki je imela v Domžalah tovarno klobu-

kov. Potem pa je imela doma pri tolikih otrocih res polno dela.

Je kateri brat ali sestra še živ?

Da, brat Anton, ki živi v Ljubljani. Bil je najmlajši, jaz sem se rodil drugi, za sestro Tončko. Zdaj sem star petinosemdeset let.

Povedali ste nam, kako ste prišli do svojega redovnega poklica. Zanima pa nas tudi, kako ste odkrili v sebi poklic slikarja?

Ko sem bil v sedmem razredu osnovne šole, nekega dne profesor Pirc, ki je poučeval likovni pouk, ni vedel, kaj bi risali. Pa je postavil pred nas sliko cesarja Franca Jožefa, da naj ga naslikamo. Postavil ga je pred mene, ker da sem bil najboljši risar. Ko sem sliko dokončal, jo je vzel v roke in rekel: "Ti boš slikar." Tisto sliko je vzel in je potem nisem več videl. Te njegove besede so me

Ali ste bili sprejeti v noviciat, ko ste pred vojno prišli v Zadar?

Samo preoblekli so me, nisem naredil nobenih obljub, bil sem prost. Po vojski sem mislil, da bi ostal doma. Res sem ostal tri leta, potem pa se je v mene spet prikradla misel, želja, da bi šel v samostan nazaj. Mislil sem si, da bi me morda sprejeli v Ljubljani. Ko sem prišel k vratarju in mu povedal, kaj bi rad, me je zavrnil, da me on ne pozna in da me ne spusti noter. Takrat sem se obrnil in, ker sem imel še enega prijatelja v Zadru, ki me je v pismih vabil, naj pridem tja, sem se res odpravil v Zadar. Po dveh letih sem spet pisal provincialu, če bi me sprejeli v Slovenijo. Odpisal mi je, da moram najprej dobiti dovoljenje od svojega predstojnika. Ta mi je odgovoril, da ni lepo, če bi zdaj pustil Zadar, ko so me oni sprejeli, v Sloveniji pa ne.

V resnici pa vas je zelo vleklo v Slovenijo.

vzpodbujale. Šol nisem obiskoval, ker sem bil med starejšimi in so bile doma druge potrebe, tudi možnosti ni bilo in pa tako ali tako ne bi bilo dosti koristi iz mene, ker je bila knjiga zame smrt. Doma se nisem nikoli iz knjig učil, če pa sem videl koga pri knjigi, sem hitro zbežal proč. Za učenje nisem bil navdušen. Tako sem naredil samo osnovno šolo, in to je vse moje šolanje.

Potem ste pa slikar samouk.

V šoli pa tudi pozneje sem gojil oziroma imel veselje za slikanje. Že po naravi sem bolj miren, samotarski, pa mi je bilo to večkrat v zadovoljstvo in razvedrilo. Že v osnovni šoli pa tudi potem doma sem vedno rad risal. V naši veži je bilo na zidu polno slik, portretov naših pesnikov, ki sem jih risal po drugih slikah. Tako je bila veža prava galerija.

Kaj so rekli domači?

Oče je bil navdušen, rekel mi je: "Če bi jaz znal tako risati, ko sem bil mlad, zdaj ne bi delal tega, kar delam." On za to ni imel možnosti.

Ste lahko slikali tudi potem, ko ste odšli v samostan?

Veste, bili so drugačni časi. Če bi bilo to danes, bi gotovo uspel in bi lahko šel kaj študirat. Bili pa so revni časi in na to sploh ni bilo misliti, da bi šel samostanski brat naprej v šole ali celo na akademijo. Poznal pa sem profesorja Maksimilijana Vanka, ki je poučeval v Zagrebu na akademiji. On me je vabil, naj pridem na akademijo. Rekel mi je, da bo kril vse stroške zame, samo stanovanje naj bi si našel v našem samostanu v Zagrebu. Zagotavljal mi je, da bi bili dve leti dovolj, da

bi se izpopolnil in postal dovršen slikar. Premišljeval sem, bi šel ali ne, potem pa sem odločil, da nima smisla, ker bi morda potem rekli, da sem prišel samo zato v samostan, da bi me dali šolat in ne iz verskih razlogov. Ko sem bil za pet let poslan v Dubrovnik, sem spoznal drugega profesorja iz Beograda. Tudi on me je nagovarjal, da naj študiram. Tudi on mi je bil pripravljen vse plačati. Če bi se odločil za študij v Beogradu. Pa sem tudi to odklonil. Rajši sem ostal v samostanu kot brat-delavec. Delal sem na vrtu, bil za zakristana, če je bilo kaj prostega časa, sem pa risal.

Ste imeli kakšen vzore? Ste morda študirali katerega od slikarjev?

Že v osnovni šoli sem risal akvarele, rad sem gledal dela drugih slikarjev, kolikor sem imel možnosti, v samostanu pa ni bilo možnosti, da bi kupoval kakšne revije ali knjige o umetnosti, kaj šele, da bi si lahko kupil kakšno reprodukcijo. Kot brat v samostanu sem moral opravljati tudi druga dela, delal sem v svečarni, ker smo doma delali sveče, v zakristiji, v kuhinji. Tudi nisem imel možnosti, da bi si nabavil barve, platna in na to ni bilo niti pomisliti. Potem pa mi je pater Alfonz prinesel barve, ker je imel tudi sam veselje s tem, in videl je, da rad slikam. Moje slike so mu bile všeč in če je od koga dobil barve, mi jih je zagotovo prinesel ali pa mi jih kupil. Naredil sem veliko slik, seveda niso bile takoj dobre, potrebno je bilo veliko vaje in dela. Ko sem bil poslan v Kuno, na polotok Pelješac, kjer sem bil polnih enajst let, sem tam našel brata Kosta, tudi Slovenca. Imel je bogatega brata, od katerega je dobival denar, pa mi je kupoval barve in drug tehnični material pa tudi umetniške revije. Tako sem se iz revij

in knjig naučil precej tehnike slikanja. Kosta je potem odšel, kasneje se je vrnil na Brezje, kjer je tudi umrl, pa sem sam skrbel za to, da sem se izpopolnil s pomočjo knjig in revij. On me je v mnogočem vzgojil. Takrat sem naredil oljno sliko, veliko 14 kvadratnih metrov, ki je bila pravzaprav Kostova slika. Res sem jo jaz slikal, vendar je ves material priskrbel Kosta. To je bila moja prva tako velika slika, še zdaj je v cerkvi na Kuni. Veliko sem slikal motive iz svetega pisma; a kaj, zgodilo se je, da sem mnogo slikal, potem pa vse strgal. Ko sem bil za nekaj časa prestavljen v Orebič, so moje slikanje kmalu opazili turisti, zlasti Nemci, in ker so menili, da so slike dobre, so mi prinašali mnogo materiala. V zameno za sliko, ki sem jim jo dal, so mi prinesli barve, čopiče, platna. Ko sem prišel sem na Rab, sem napolnil šest blokov slik. Te bloke sem postavil v obednico in tuji turisti so jih gledali, si jih vzeli, nosili sem in tja, kot so hoteli. Kar je ostalo, sem vzel jaz in vrgel proč.

Ste imeli sploh kakšen vzor med velikimi slikarji?

Tega ne bi znal reči, dostikrat sem skušal kopirati kakšno sliko, pa mi ni uspela niti ena slika, pa sem vse raztrgal. Nisem bil svoboden. Ko sem si sam sliko zamislil in jo delal, je teklo vse gladko kakor namazano, kot temu rečemo. Če pa sem kopiral, sem bil vezan. Ko sem kasneje skušal kopirati katero svojih slik, prav tako nisem mogel. Če bi zdajle predme postavili eno mojih slik in rekli, naj jo narišem, ne bi nastalo nič. Pri tem delu moram biti sproščen.

Koliko let ste že na Rabu?

Šestnajst let, večkrat sem bil premeščen, najdlje sem bil v Krapnju pri Šibeniku - dvajset let. Z mojim

slikanjem pa je bilo tako, da recimo tri ali štiri dni nisem prijel čopiča, potem pa sem v eni uri naredil tudi deset risb, če me je prišla volja, kot da jih delam na stroj. Nekega dne sem že zgodaj zjutraj začel delati pastelne risbe in do konca dneva sem jih naredil kakih petindvajset. Vsaka je bila drugačna in imam jih še nekaj.

Največ pa rišete s tušem.

Zdaj uporabljam tuš in paste, prej pa sem veliko sl i tel akvarele in olja. Zdaj tudi bolj slabo vidim. Pokazal vam bom svoje slike, ki jih pravzaprav nimam tako veliko, imam reprodukcije in fotografije svojih del.

Naslikali ste tudi križev pot.

Enega sem naredil za Orebič, drugi pa je tu na Rabu. Pravkar, kot vidite, delam še enega za Kuno, na papirju, čeprav meni ni všeč in bi raje delal na olju, rišem s tempero.

Naredili ste nešteto slik. Morda veste, koliko jih je ohranjenih?

Ne, še sam ne vem, kolika. To bi bila zelo visoka številka, vendar se ne more reči, koliko. Včasih sem imel teh slik kot papirja, posebno ko sem šel iz Krapnja, dajal sem jih otrokom, nosili so jih po mestu in jih trkali. Ravno pred štirinajstimi dnevi so mi sporočili, da so jih precej našli tam v Krapnju na podstrešju in da mi jih pošljejo, če jih hočem. Pa sem rekel gvardijanu: "Hvala lepa, sem že sit teh slik, kar vi jih imejte!" Že ko sem šel iz Orebiča, jih je bilo cel kup in smo jih spravili v eno sobo. Tamkajšnji gvardijan jih je gledal menda tri leta, potem pa se je tega naveličal in sobo spraznil, slike pa zažgal.

Imate kakšno sliko, ki vam je najbolj pri srcu, za katero mislite, da ste se v njej najboljše umetniško izrazili?

Mislim, da so take slike med mojimi deli, mislim, da so prav tiste, ki sem jih poklonil vseučiliški knjižnici v Zagrebu, čeprav se ne spominjam več, katere slike so bile. Nekaj jih je tudi bilo razstavljenih v galeriji v Zagrebu, dobrih deset pa jih visi tudi v naši obednici tu na Rabu. No, najlepšo sliko, ki sem jo mislil pokloniti svojemu bratu, sem pred dvema mesecema 'moral' dati nekemu Avstrijcu, ki jo je želel na vsak način, da bi jo uporabil tudi za tisk znamke; bil je direktor nekega instituta, ki skrbi za otroke. Toliko me je pregovarjal, da sem mu jo dal, pa mi je danes za to žal.

Kaj pa je slika predstavljala?

Otroka, glavo otroka, ki je risana s tušem; bila je res 'Wunderbild', kot je o njej menil tisti lastnik, in mislim, da je bila res moje najboljše delo, in pa še en akvarel, ki je v Nemčiji; ne vem, kdo ga ima. Za ti dve sliki čutim, da sta bili najboljši. Vseh teh slik, ki so tu naokoli, nič kaj ne cenim.

Zelo kritični ste do svojih slik!

Ko me je človek, ki me je 'odkril', vprašal, koliko procentov mojih slik je dobrih, sem mu odgovoril, da

bi bil zadovoljen, če bi jih bilo od stotih dvajset dobrih. Pa mi je dejal, da mislim preveč slabo: "Veliko več je dobrih, kot jih vi ocenjujete," je rekel. Zdaj mislim, da bi dal vse moje slike za tisti dve najboljši.

Kdaj pa so vas pravzaprav 'odkrili'?

Skoraj dve leti bo.

Kdo vas je odkril?

Neki Dalibor Jelavić, akademski slikar. Na Rab je prišla kolonija umetnikov. Videl je moje slike in opozoril druge nanje. Sporočil je to takoj v Zagreb.

Slišal sem, da ste imeli v zadnjih dveh letih že šest razstav. Tako ste postali popularni. Nas pa veseli, da ste redovnik umetnik, da ste upodabljali versko tematiko, in da ste Slovenec. Pogosto se zgodi, da šele po tolikih letih odkrijejo umetnika, ali celo po njegovi smrti.

Mene so prav v zadnjih urah življenja.

Zdaj ste kustos v vašem muzeju. Imate kaj več časa za vaše delo?

Imam ga, samo to delo me še drži pri življenju. Mislim, da če ne bi tega počel, bi več ne živel. Tako mi tudi mine čas.

Še vedno slikate? Še vedno tako kot včasih, da nekaj časa ničesar, potem pa mnogo?

Še slikam, še. Kadar čutim v sebi voljo. Včasih tudi

cel teden ničesar, potem pa spet. Saj za inspiracijo ni bilo nikoli 'suše', pač pa je treba volje, da mešaš barve. Inspiracije je bilo preveč, tako da ji nisem s slikanjem mogel slediti. Zato pa potem tako hitro rišem.

Osebnostno sem prepričan, da je tudi to vaše delo veliko poslanstvo, posebno da ste vse to dosegli, ko vam življenje ni bilo vedno naklonjeno.

Ne, bilo je tudi preveč težav in rekel sem, da naslov tej knjigi o, meni ni pravi, moral bi se glasiti 'Moj križev pot', ne pa 'Testen'.

Želimo vam, da bi vsaj zdaj, ko so vas odkrili, čutili več veselja, potem ko ste imeli v življenju toliko bridkih ur, posebno pa še zadovoljstva, da ste toliko ustvarili in kljub vsemu vztrajali v tem izpovedovanju vaše umetniške duše. Prav radi bomo objavili pogovor z vami, da vas bolje spoznamo tudi Slovenci, saj si tudi zaslužite, da vas malo 'rehabilitiramo', da vam tako da tudi vaša ožja domovina vsaj majhno priznanje kot Slovencu za vaše dolgoletno delo.

Na okno je priletelo nekaj golobov. Brat Ambrož se je spomnil, da jih še ni nahranil. Vzel je pločevinko, v kateri je bila koruza in kmalu je bilo na oknu polno golobov, ki so veselo zobali. Tudi to je del njegovega umetniškega sveta.

Bole F., Gost meseca, v: Ognjišče (1982) 12, str. 6.

Aleja astronautov v Vitanju

Novembra (29.11.2018) je bila v Vitanju otvoritev Aleje pionirjev kozmonavtika in odkritjebronastih doprskih kipov Konstantina Edvardoviča Ciolkovskega in Hermana Potočnika Noordunga. Ciolkovski, vesoljski inženir, matematik, izumitelj, pisatelj..., je bil rojen 17. septembra 1857 v Iževskoje (Rjazanska gubernija) in umrl 19. septembra 1935 v Kalugi, star 78 let. Njegov oče je bil plemiškega poljskega porekla, mati Marija Ivanovna pa je bila Rusinja tatarskega porekla. Konstantin je pri devetih letih skoraj povsem oglušel, štiri leta zatem mu je umrla mati. Šolal se je najprej v domačem okolju, pozneje pa v Moskvi in več drugih krajih. Zanimale so ga kemija, matematika, astronomija in mehanika. Postal je učitelj in pisal učene razprave. Sredi leta 1880 je začel raziskovati aerostatiko. Delal je različne poskuse. Vedno bolj pa se je posvečal vesoljskim problemom. Napisal je knjigo Sanje o Zemlji in Nebu. Objavljal je v malo znani letalski reviji Naučnoe obrozenie. Leta 1902 ga je zelo prizadel samomor sina Ignatija. Leta 1918 je postal član Sovjetske Akademije znanosti. Napisal je fantastični znanstveni roman Zunaj Zemlje. V njej na poljuden način pojasni svoje teorije. Znale so še njegove druge knjige, npr. Raketa v vesoljskem prostoru (1903) in Monizem vesolja, Kozmična filozofija. Po njem se imenuje 240 m široki krater na temni strani Lune. Ta krater sta prva videla l. 1968 člana posadke Apollo. V Kalugi je danes njegov muzej Sputnik 1 je čudovit spomenik pokojnemu znanstveniku.

Otvoritve Aleje so se udeležili vidni ruski in slovenski predstavniki. Med gosti so bili predsednik Državnega sveta g. Alojz Kovsca, minister za gospodarski razvoj g. Zdravko Počivalšek, prvi podpredsednik Sveta federacije Federativnega zbora Ruske federacije g. Nikolaj Fedorov, veleposlanik Rusije v Sloveniji dr. Doku Zavgajev in viceguverner pokrajine Kaluge g. Vladimir Potjomkin.

Avgusta bo minilo 90 let, ko je na smrtni postelji dokončal svojo knjigo Problem vožnje po vesolju Herman Potočnik Noordung. V knjigi je vizionarno razgrnil celoviti strateški načrt za osvajanje vesolja. Rešil je vrsto konkretnih praktičnih in tehničnih problemov, tudi na področju vesoljske medicine, nesporno pa je njegovo avtorstvo izuma geostacionarnega satelita – brez teh bi dandanes ne bilo univerzalnega planetarnega komuniciranja. Upravičeno ga štejem

Konstantin Edvardovič Ciolkovski

Herman Potočnik Noordung

med pionirje vesoljske tehnologije. V tej elitni družbi sta ob njem Jurij Gagarin in Konstantin Ciolkovski.

P. Zdravko Jakop

+ P. Pavel Krajnik

Rodil se je v vasi Log blizu Poljan nad Škofjo Loko 2. avgusta 1924 v družini Antona Krajnika in Franciške, rojene Čadež. Pri krstu so mu dali ime Franc. Osnovno šolo je obiskoval v rojstnem kraju. K frančiškanom je vstopil 29. avgusta 1940. Noviciat je opravil v Kamniku in na Trsatu.

V mašnika ga je posvetil škof Anton Vovk 21. junija 1951. Najprej je kot kaplan služboval v cerkvi Marijinega oznanjenja v Ljubljani, nato za Bežigradom in Kamniku. Službena pot ga je nato vodila v župniji Stranje in Nevlje (1956-1962), na Vič (1962-1968), Dobovo (1968-1971) ter na Sveto Goro nad Novo Gorico (1971-2018), vmes je bil za eno leto prestavljen v Ljubljano na Tromostovje (1981 – 1982) in na Brezje (1982 – 1983).

Na Sveti Gori je služboval 45 let. V tem božjepotnem svetišču se je zapisal s služenjem v samostanu – bil je gvardijan, ekonom, kronist, poleg tega tudi rektor bazilike, spovednik, mašnik in pridigar. Kot spovednik je znal spovedancem prisluhniti in jih usmerjati k Bogu.

Do Svete Gore in romarjev je gojil veliko ljubezen. Čutil je z Goriško. Dejal je: »Vsak človek živi za srečo. Vsakdo si zamišlja svojo neskončno srečo takšno, kot je na svetu ne more doseči. Toda tej želji se ni potrebno odpovedati. Tudi to bo uresničeno. Poslanstvo krščanstva in Svete Gore je, da ohranja zaupanje v to srečo. To sporočilo prenašamo vernikom in nevernikom, vsem svetogorskim romarjem.«

Bil je ves Marijin. Rojen je bil na Marijin praznik Porciunkolo. Blažena Devica je pri Porciunkuli sv. Frančiška Asiškega prišla za roko in ga vodila skozi

življenje. Tako je vodila tudi p. Pavla. Ob biserni maši se je takole zahvali: »Hvala Bogu in svetogorski Materi Božji za vse prejete milosti, predvsem pa da me je Marija varovala na poti življenja, ki marsikdaj ni bila lahka«.

Svojim bratom frančiškanom je pred smrtjo naročil: »Bodite dobrega srca in naj bo vaše življenje urejeno. Ozirati se moramo drug na drugega. Vztrajajte. Bog vodi naše življenje in izpolnil bo vse, kar nam je obljubil. Glede duhovnih poklicev pa: proti upanju moramo upati. Vedno! Novi poklici bodo prišli, če bomo sami negovali svoj poklic!«

Hvala p. Pavel, za te spodbudne in upanja polne besede. Hvaležni smo vam za zgled majhnosti in predanega služenja. Bogu hvala za vse vaše talente. Hvala za vašo potrpežljivost v bolezni. Hvala, da ste bili trubadur Svetogorske Kraljice. Bogu hvala za vašo ljubezen do besede pisane z malo in veliko začetnico. Ob biserni maši ste rekli: »Bistvo je zapisano v stavku iz Prvega Janezovega pisma 'Bog je ljubezen'«. Verjamemo in upamo, da se sedaj te ljubezni veselite in jo gledate ne v zrcalu, ampak iz obličja v obličje.

P. Pavel je stopil preko vrat smrti, se zazrl v Stvarnika in prejel njegov mir. Naj se v tem miru večno veseli novega življenja pri Očetu.

p. Marjan Čuden

+ Štefka Strgar

O pokojni Štefki lahko rečem, da se je rodila v Šmarju Sap 26. decembra 1924 v številni družini, da je bila najmlajši otrok, da je bila gospodinja v župnišču v Mavčičah, da je od leta 1969 bivala v Strunjanu, da je sprva gospodinjala v župnišču, potem pa dolga leta skrbela za posestvo ob Frančiškovem domu v Strunjanu... Ti podatki zbudijo zanimanje, vendar je to zgolj kronološki zapis.

Želim, da se je spomnimo drugače. In sicer tako, kot se spominja kairós, ki je milostni čas. Želim, da se pokojne Štefke spominjamo na milostni način. Ker obstaja milostni čas, obstaja tudi milostni življenjepis. Samo milostni spomin lahko prikaže vse Štefkinino notranje bogastvo v vsej njeni duhovni veličini.

Kaj je nosila v sebi? Njeno življenje je stalo na treh milostnih svetinjah, ki jih je zapisal pisatelj Cankar: mati, domovina, Bog!

MATI

Papež Janez Pavel II. si je izbral za svoje geslo: »Totus tuus!« Ves tvoj. In to je bilo tudi Štefkinino vodilo. Bila je vsa Marijina. Božja izbranka iz Nazareta je Štefko naučila izgovarjati »da«. Naučila jo je tiste ljubezni, ki ima pogum, da gre skozi križ.

Vsak dan je bila Štefkin duša sklonjena pred milostno podobo Strunjanske Matere Božje kjer je v zaupanju molila: »Izprosi nam, o Mati, milost, da Boga vedno bolj spoznavamo, ga ljubimo in mu služimo: da krščansko živimo in se tako zveličamo«. Ta molitev je Štefkinem življenju meso postala.

DOMOVINA

"Hodil po zemlji sem naši in pil nje prelesti." je zapisal v Dumi Oton Zupančič. Tako je občudovala raj pod Triglavom tudi pokojna Štefka, ki je ljubila rodno grudo in prosila blagoslova zanjo. Pogosto je darovala sveto mašo za domovino. Čutila je z zemljo. Od semen

se je učila daritve, ki je Bogu všeč. "Sprva si seme, ljubezen sejavčeva, da te poseje, da te pozabi... Potem si pšenica, zrela za igro z vetrom in s kosci. Potem si nekemu vsakdanji kruh", je zapisal pesnik Tone Kuntner. Ta pesem izraža Štefkinovo duhovno izkušnjo, ki je dozorela v stiku z zemljo.

BOG

Pri Štefki smo se lahko zgledovali kako biti očaran nad Kristusom, še posebej v podobi kruha. Čistila je Jezusa in v njegovi družbi uživala. Jezus v evharistiji je bil ves njen. Tabernakelj je bil zanjo središče sveta. Tam jo je Jezus učil ljubiti z Božjo mero. In kakšna je Božja mera? Božja mera je brez mere. Tako je ljubila Štefka. Razdala je vse, kar je imela, razdajala je samo sebe. Spreminjala se je v Jezusa. Kot On je tudi Štefka postala človekoljubna, življenje ljubeča, krotka in iz srca ponižna, uboga in pripravljena na žrtve. Obisk cerkve je bil zanjo vedno milostni čas. Tam je doživljala lepoto Najvišjega v podobi kruha, lepoto njegove bližine v zakramentih, lepoto božje besede, lepoto druženja božjih otrok, lepoto slavljenja in lepoto blagoslova.

Štefkinovo življenje zapisano v milostnem spominu je resnično. Veliko lepše je od golih podatkov. Milostno življenje te preproste žene izžareva, da je Najvišji njen Bog in njeno vse! Verujem, da je On sedaj njeno večno življenje. Verujem, da jo je Živi in Vstali s svojimi svetimi rokami objel in ji rekel: »Pridi v veselje svojega Gospoda!«

Štefka, misel na vas je polna hvaležnosti in milostnega spomina. Bogu hvala za dar vašega življenja. Delo in trud naj vam blagoslovi nebo, počivajte v miru in večna luč naj vam sveti. Amen.

p. Marjan Čuden

Govor gospe Mili Žagar iz Strunjana na pogrebu Štefke Strgar

»O, ne žaluj, čeprav stojiš ob grobu.

Poglej navzgor, ne to kar krije ruša.

Le prah je to kar zemlja je sprejela, na krilih k Bogu
splavala je duša.« (J. Sušnik)

Ko se poslavljamo od telesa naše Štefke, verujemo, da jo je trpeči in zmagovalni Kristus že sprejel v večni objem in da to kar mi gledamo v veri, ona že gleda iz obličja v obličje. Vstali Gospod nas napolnjuje z vero in zaupanjem, da so se s smrtjo spone njenega zemeljskega življenja razklenile v svobodo nebeške slave. Zato ne bomo žalovali (kot je napisal Sv. Hieronim), ker smo jo izgubili, ampak smo veseli, da smo jo imeli. Kajti kdor umrje v Gospodu, ostane med nami.

Štefka (ni bila gospa Strgarjeva, ni bila gospa Štefka. Vedno in za vse je bila samo Štefka, naša Štefka) se je rodila na manjši kmetiji v Šmarju pri Ljubljani, kot najmlajša od petih otrok. Pri enajstih letih je ostala brez očeta, velika preizkušnja za celo družino po je bila tudi bratova smrt na enem od skupnih grobišč. Potrebovala je čas in molitev, da je lahko rekla »na nobenega nisem več huda«. Pri njenih petindvajsetih letih, jo je domači župnik Franc Golob prosil, da bi bila gospodinja v župnišču. Prevzela je gospodinjstvo, živela in vrt. Z župnikovo premestitvijo v Mavčiče je šla z njim kot gospodinja, po njegovi smrti pa k njegovemu bratu Petru, ki je bil župnik v Dobu. Pred 50 leti je prišla v Strunjan. Deset let je gospodinjila v samostanu in hodila v službo v banko. Patri frančiškani so ji na svoji posesti postavili hiško. Tu je bil njen dom 40 let. Veselila se je svojega doma, skrbela za frančiškansko posest, pridelovala zelenjavo, obdelovala trte in

oljke. Vsak dan pa skrbela za molitev rožnega venca pred mašo in med mašo glasno in odločno brala berila. »Brati je treba tako, da ljudje slišijo in razumejo,« je imela navado reči, če jo je kdo za lepo branje pohvalil.

Bolezen in leta so naredila svoje, telesne moči so opešale. Ko ni mogla več v cerkev, se je življenje zanj tu, na zemlji končalo. Prav želela si je oditi. Razveselila jo je novica da bo počivala pri Svetogorski Materi. Mi pa verjamemo, da imamo sedaj mogočno priprošnjico pri Njej. Klub temu, da je ni več med nami, bo ostal njen zgled. Ta nas bo spremljal in nas plemenitil, ko bomo čutili praznino v drugi klopi v strunjski cerkvi.

Mila Kačičeva je zapisala: »Ni smrt tisto, kar nas loči in življenje ni kar družijo nas. So vezi močnejše. Brez pomena zanje, so razdalje, kraj in čas.«

*O preblašena Devica
vodi v nebesa vse verne
in jih vselej blagoslovljaj!*

Iz molitve k Materi Božji v Strunjanu

V polnost življenja je odšla

Štefka Strgar

*Verniki župnije Strunjan se bodo od pokojne Štefke
poslovili v ponedeljek 18. 3. 2019 ob 18. uri v cerkvi v Strunjanu.*

*Štefkin pogreb bo v sredo 20. 3. 2019 ob 13. uri na Sveti Gori.
Ta dan od 9. ure naprej bomo ob Štefki lahko molili v baziliki na Sveti Gori.*

*Dragi bratje, lepo vabljeni, da se udeležite slovesa v Strunjanu
ali pogreba na Sveti Gori!*

*Ko bom sprejeta v angelskih dvorih,
v domu spletenem iz Božje miline,
bom vrnjena beseda zate,
bom jutro Svetlobe s teboj.*

Minka Korenčan

V 96. letu je tiho, kot je živela, na tiho nedeljo
v Bogu zaspala draga

FRANČIŠKA LUKANČIČ,

posinovljenka frančiškanske province.

Od nje se bomo poslovili v **četrtek, 11. aprila.**

Na dan pogreba bo **od 12. ure** ležala v
župnijski cerkvi na Kostanjevici v Novi Gorici.

Ob 15.30 bo sveta maša, po njej pa pogreb na
pokopališču v Stari Gori.

Namesto sveč in cvetja svoj dar lahko namenite za
cerkev na Kostanjevici.

Mir živima, pokoj mrtvima!

Puni vere u život budućega vijeka javljamo svoj braći, rodbini, prijateljima i znancima da je blago u Gospodinu naš brat

fra Emanuel Hoško

franjevac-svećenik

(1940.- 2019.)

okrijepljen svetim sakramentima preminuo u Rijeci u utorak, 1. siječnja 2019. g.,
u 79. godini života, 63. redovništva i 54. svećeništva.

Sprovod dragoga nam pokojnika bit će u petak, 4. siječnja 2019. g., u 12 sati na groblju na Trsatu.

Sвета misа задушница slavit će се након сprovода у Базилици Мајке Боље Трсатске.

Blagi Kriste, podaj mu život vječni!

Braća franjevci i rodbina.

Naslovnik province	telefon	fax
Stane Zore Ljubljanski nadškof in metropolit Ciril-Metodov trg 4 p.p. 1990, 1001 Ljubljana stane.zore@ofm.si	01 234 26 00	01 231 41 69
Provincialni minister Marjan Čuden Prešernov trg 4 SI-1000 Ljubljana	+386 1 242 9310	
BREZJE Brezje 72 4243 BREZJE brezje@ofm.si	04 537 07 **	04 537 07 20
<i>Viktor</i> <i>Leopold</i> <i>Polikarp</i> <i>Damjan</i> <i>Tomaž</i> <i>Milan</i> <i>Robert</i> <i>Mari</i> <i>Zakristija</i> <i>Romarski urad</i>	02 03 04 06 09 11 18 040 296 319 26 00	
KAMNIK Frančiškanski trg 2 1241 KAMNIK tel.: 064 179 910 kamnik@ofm.si		
<i>Bogdan K.</i> <i>Pashal</i> <i>Lavrencij</i> <i>Ernest</i> <i>Franci</i>	0593 66 486 0593 66 480 0593 66 481 0593 66 484	
KOPER/STRUNJAN Destradijev trg 10a 6000 KOPER koper@ofm.si	0590 73 470	0590 73 475
<i>Andrej</i> <i>Boris</i> <i>Marjan</i>	72 79 71	
LJUBLJANA - CENTER Prešernov trg 4 1000 LJUBLJANA	01 242 9***	01 242 9 313
<i>porta</i> <i>gost/podstrešje 1</i> <i>provincial</i> <i>sam./žup. arhiv</i> <i>faks - hiša, ZBF</i> <i>ZBF</i> <i>Ambrož M., gvardijan</i> <i>prov. arhiv</i> <i>Janko</i> <i>Marko</i> <i>faks - Marko</i> <i>Edvard</i> <i>Ksaver</i> <i>pevski kor</i> <i>regens chori/L. nad. 29</i> <i>Vid</i> <i>Pavle, vikar in župnik</i> <i>rekreacijska soba</i> <i>knjižnica</i> <i>šivalnica</i> <i>župnijska pisarna</i> <i>zakristija</i> <i>obednica</i> <i>klerikat/ Jan Dominik, Mario</i>	300 301 310 312 313 314 316 317 318 322 323 324 328 334 335 336 337 342 343 344 345 346 347 351	
LJUBLJANA - BEŽIGRAD Küzmičeva 6 1000 LJUBLJANA lj.bezigrad@ofm.si	0590 717 **	
<i>Regalat</i> <i>Miran Š.</i> <i>Andraž</i>	21 22 25	
LJUBLJANA - ŠIŠKA Černetova 20 1000 LJUBLJANA lj.siska@ofm.si	01 583 72 70 01 583 72 **	01 583 72 99
<i>Silvin</i> <i>Bernardin</i> <i>Gregor</i>	77 80 82	
LJUBLJANA - VIČ in Komisariat za Sv. deželo Tržaška 85 1000 LJUBLJANA lj.vic@ofm.si	01 244 42 52	01 244 42 53
<i>Anton</i> <i>Hieronim</i> <i>Zdravko</i> <i>Pepi</i> <i>Tadej</i> <i>Boštjan</i> <i>Komisariat</i>	56 57 58 59 61 62 50	
MARIBOR Ul. škofa Maksimiljana Držečnika 7 2000 MARIBOR maribor@ofm.si	02 228 51 10 02 228 51 **	02 228 51 12
<i>Janez</i> <i>Benedikt</i> <i>Franc</i>	13 15 19	

SESTRE KLARISE Andreja Bitenca 138 1000 LJUBLJANA	01 518 25 00	
MOŠNJE Mošnje 8 4240 RADOVLJICA	04 533 88 78	04 533 88 78
NAZARJE Samostanska pot 50 3331 NAZARJE nazarje@ofm.si samostan.nazarje@gmail.com zupnija.nazarje@gmail.com dom.marija.nazaret@gmail.com	03 583 19 93	03 583 17 53
SESTRE KLARISE Samostanska pot 51 3331 NAZARJE	03 583 13 91	
NOVA GORICA Škrabčeva 1, p.p. 303 5001 NOVA GORICA info@samostan-kostanjevica.si	05 330 77 50 05 330 77 5*	05 330 77 51
Niko Vili Ambrož P. Filip	2 4 5 6	
NOVA ŠTIFTA Nova Štifa 3 1317 SODRAŽICA nova.stifta@ofm.si	01 836 99 43	01 836 99 44
NOVO MESTO Frančiškanski trg 1 8000 NOVO MESTO novo.mesto@ofm.si	07 338 14 70 07 338 14 7*	07 338 14 79
Peter Marko Krizostom Tomaž H.	1 3 4 7	
PROVINCIALNA HIŠA Strunjan 134 telefonska govorilnica	05 678 21 21	
SVETA GORA Sveta Gora 2 5250 SOLKAN sv.gora@ofm.si	05 330 40 20 05 330 40 **	
Simon Peter Hadrijan Bogdan R. Miha Rafael Miran V.	22 25 28 30 33 37	
SVETA TROJICA Meznaričeva 8 2235 SV. TROJICA V SL. GORICAH sv.trojica@ofm.si	02 720 55 56	02 720 55 56
Jože Urbanija Grabe 33 2277 SREDIŠČE ob Dravi	02 713 40 90 051 265 793	
TUJINA		
ADELAIDE - WEST HINDMARSH Holy Family Slovenian Mission 51 Young Avenue AU - WEST HINDMARSH SA 5007		
MELBOURNE - KEW SS. Cyril and Methodius' Slovenian Mission 19 A'Beckett Street PO BOX 197 AU - KEW VIC 3101	0061 3 9853 7787 mobitel: 0061 412 555 840	0061 3 9853 6176
SYDNEY MERRYLANDS St. Raphael's Slovenian Mission 311 Merrylands Road PO BOX 280 AU - MERRYLANDS NSW 2160	0061 2 9637 7147 0061 2 9682 5478 mobitel: 0061 409 074 760	0061 2 9682 7692
CURIA GENERALIS Via S. Maria Mediatrice, 25 IT - 00165 ROMA	0039 06 684 919	0039 06 638 02 92
FRANCOSKA GVAJANA Hugo Delčnjak 29 Av. du Gen.de Gaulle BP 75 97310 KOUROU Guyane Française		
JOHNSTOWN St. Therese's Friary 536 Decker Avenue US - JOHNSTOWN PA 15906	001 814 539 76 33	
LEMONT St. Mary's Friary 14246 Main Street PO Box 608 US - LEMONT IL 60439	001 630 257 24 94	
Slovensko versko središče	001 630 257 20 68	001 630 257 23 59
NEW YORK St. Cyril's Friary 62 St. Mark's Place US - NEW YORK NY 10003	001 212 674 34 42	001 212 674 34 40

Elektronski naslovi skupnosti	
Provincialat	provincialni.minister@ofm.si
Definitorij	definitorij@ofm.si
Tajništvo province	tajnik@ofm.si
Prokuratura	prokuratura@ofm.si
Založba BF	zbf@ofm.si
Komisariat	komisariat@ofm.si
Generalna kurija	http://www.ofm.org
e-mail	[ime]@ofm.org [ime] je naziv urada ali oznaka osebe (npr. mingen, secgen, formgen, missgen, econgen, pax, acta, ipd.)
Elektronski naslovi bratov	
Ambrož Mušič	ambroz.music@rkc.si
Andraž Arko	andraz.arko@rkc.si
Andrej Pollak	andrej.pollak@rkc.si
Andrej Vovk	andrej.vovk.ofm@rkc.si
Anton Jerman	anton.jerman@gmail.com
Benedikt Dejan Embersič	benediktdejanembersic@gmail.com
Bernard Golčnik	bernard.golcnik@rkc.si
Bernard Karmanocky	bernard11k@aol.com
Bernardin Sušnik	bernardin@susnik.si
Boštjan Horvat	bostjan.horvat@gmail.com
Bogdan Knavs	bogdan.knavs@rkc.si
Bogdan Rus	bogdan.rus@rkc.si
Boris Markež	boris.markez@rkc.si
Ch. Gostečnik	christian.gostecnik@guest.arnes.si
Ciril A. Božič	cirilb@bigpond.com
Damjan Kern	damjankern0@gmail.com
Darko Žnidaršič	darko.znidarsic@rkc.si
David Šrumpf	p.david.ofm@gmail.com
Edvard Kovac	edvard.kovac@guest.arnes.si
Filip Rupnik	filipr@volja.net
Franci Seničar	franci.senicar@gmail.com
Franci Kovše	franc.kovsel@gmail.com
Gregor Kos	gregor.kos@rkc.si
Hugo Delčnjak	delhug1938@gmail.com
Jan Cvetek	jan.cvetek@gmail.com
Jan Dominik Bogataj	janco.bog@gmail.com
Janko Zagar	janko.zagar@hotmail.com
Janez Papa	janez.papa@rkc.si
Jernej Kurinčič	jernej.kurincic@rkc.si
Jože Urbanija	joze.urbanija@gmail.com
Krizolog Cimerman	krizolog@yahoo.com
Krizostom Komar	krizostom.komar@rkc.si
Ksaver Babnik	ksaver.babnik@gmail.com
Leopold Grčar	leopold.grcar@rkc.si
Mari Osredkar	mari.osredkar.ofm@siol.net
Marijan Cvitak	marijan.cvitak@ofm.si
Marjan Čuden	marjan.cuden@rkc.si
Marjan Čuk	marjan.cuk@rkc.si
Marko Novak	marko.novak@rkc.si
Metod Ogorevc	metod.ogorevc@ofm.si
Mihael S. Vovk	mihael.vovk@rkc.si
Milan Kadunc	milan.kadunc@rkc.si
Miran Špelic	miran.spelic@rkc.si
Miran Vidic	miran.vidic.ofm@gmail.com
Niko Žvokelj	niko.zvokelj@rkc.si
Pavle Jakop	pavle.jakop@gmail.com
Pepi Lebreht	pepi.lebreht@rkc.si
Peter Lavrih	pater.peter@rkc.si
Peter Vrabec	peter.vrabec@rkc.si
Rafko Slejko	rafaels@libero.it
Regalat Razbočan	regalat@gmail.com
Robert Bahčič	robert.bahcic@rkc.si
Silvin Krajnc	silvin.krajnc@rkc.si
Simon P. Berlec	simon.peter.berlec@rkc.si
Tadej Inglič	tadej.inglic@rkc.si
Tadej Strehovec	tadej.strehovec@gmail.com
Tomaž Hočevar	tomaz.hocевar@rkc.si
Tomaž Menart	tomaz.menart@ofm.si
Tomaž Pinter	tomaz.pinter@rkc.si
Vid Lisjak	pater.vid@gmail.com
Viktor Papež	viktor.papez@rkc.si
Vili Pustoslemšek	vili.pustoslemsek@rkc.si
Zdravko Jakop	zdravko.jakop.ofm@gmail.com

